

**NOTULEN VAN DE OPENBARE VERGADERING VAN DE RAAD DER GEMEENTE
ZOETERMEER, GEHOUDEN OP MAANDAG 28 MAART 2022**

Voorzitter: de heer Bezuijen, burgemeester
Secretaris: de heer Blokland, griffier

Aanwezig zijn:

38 leden, te weten: mevrouw Bakkers, de heren Bauer en Beij, de dames Van den Berg en Bink-Winterkamp, de heren Blansjaar, Boerboom en Bos, de dames Bout-Wijngaards en Brouwer-Weemhoff, de heren Duiven en Ekkelenkamp, mevrouw Frinking, de heer Van Gils, de dames Hoekstra en Hostmann, de heer De Jong, de dames Kraneveldt-van der Veen, Van Leeuwen en Van der Meer, de heer Meijroos, mevrouw Meurs-Troch, de heren Mooiman en Moree, mevrouw Mulholland, de heer Nawijn, mevrouw Van Oudheusden, de heren Schoonbeek, Schotel, Smitskam, Van der Snoek, Van Steenis, Van der Vlies, Weekenstroo en Weening, mevrouw Wortel-Driessen, de heren Zamani en Zinck

Tevens aanwezig zijn:

6 wethouders, te weten: mevrouw Van Driel, mevrouw Groeneveld, de heer Iedema, mevrouw Ter Laak, de heren Paalvast en Rosier

Afwezig is: mevrouw Van Yperen

AGENDA

1. **Opening en vaststelling agenda**
2. **Spreekrecht**
3. **Mondelinge vragen**
4. **Mededelingen**
5. **Afdoening ingekomen stukken**
6. **Bekrachtiging/opheffing geheimhouding**
 - a. Raadsvoorstel Bekrachtiging geheimhouding raadsmemo Stand van zaken gebieds-gerichte ondersteuning
 - b. Raadsvoorstel Bekrachtiging geheimhouding raadsmemo Stand van zaken gebieds-gerichte ondersteuning (vervolg)
7. **Hamerstukken**
 - a. Notulen en besluitenlijst van 21 februari 2022
8. **Vaststellen rechtmatigheid gemeenteraadsverkiezingen 2022**
9. **Vaststellen rechtmatigheid referendum Afval- en grondstoffenbeleidsplan 2021**
10. **Toelating gemeenteraadsleden**
11. **Afscheid raadsleden bestuursperiode 2018-2022**
12. **Sluiting**

VERSLAG

1. Opening en vaststelling agenda

De **voorzitter**: Dames en heren, goedenavond allemaal, van harte welkom bij de raadsvergadering van maandag 28 maart 2022. Allemaal natuurlijk hartelijk welkom, ook aan de mensen op de tribune. Van harte welkom bij deze toch wel bijzondere vergadering. Dat is het natuurlijk want het is de laatste vergadering in deze samenstelling. Vier jaar lang heeft u zo bij elkaar gezeten en het is de laatste keer vanavond dat de raadsleden op deze manier bij elkaar zitten. Dat is toch altijd weer heel bijzonder. En het zal u niet ontgaan zijn, we zullen vanavond ook van een aantal van u afscheid nemen. Er worden vanavond ook foto's en opnames gemaakt, dus mocht u daar bezwaar tegen hebben, dan kunt u dat natuurlijk melden. Dan zullen we daar rekening mee houden. Maar dat hoort natuurlijk bij deze bijzondere gelegenheid.

Ik heb bericht van verhindering ontvangen van mevrouw Van Yperen, die is afwezig vanavond. En wethouder Ter Laak zal later aanwezig zijn.

Dan ga ik over naar de vaststelling van de agenda. Is er iemand die iets over de agenda zou willen zeggen? Niet het geval. Is er iemand die stemming wil over de vaststelling van de agenda? Dat is niet het geval, dan is de agenda vastgesteld.

2. Spreekrecht

De **voorzitter**: Dan gaan we over naar agendapunt 2, het spreekrecht. Er heeft zich een inspreker gemeld, dat is de heer Vergers over het vaststellen van de rechtmatigheid van de gemeenteraadsverkiezingen 2022. De heer Vergers kent de spelregels. U krijgt vijf minuten, gaat uw gang.

De heer **Vergers**: Voorzitter, dank u wel. Goedenavond beste raadsleden, college en toehoorders. Mijn naam is Peter Vergers en ik wil vanavond graag, en zoals gebruikelijk op persoonlijke titel, inspreken over de uitslag van de verkiezingen.

Laten we beginnen met de gemeenteraadsverkiezingen. U kent wellicht het spel uit eigen ervaring: na afloop van de verkiezingen stelt de voorzitter van het stembureau het proces-verbaal op. De voorzitter van het stembureau tekent dat en laat ook zijn collega-leden van het stembureau ondertekenen. En dan spoedt hij zich naar het gemeentehuis om de cijfers en het proces-verbaal dus en alle stembiljetten die hij in een groot pak onder zijn arm heeft, in te leveren. En dan worden vervolgens op het stadhuis de afzonderlijke uitslagen van de stembureaus bij elkaar opgeteld en dat geeft bij elkaar de uitslag. Vervolgens controleert het Centraal Stembureau alles en stelt een centraal proces-verbaal op en het is nu vanavond aan de raad om dat centrale proces-verbaal goed te keuren. Goed te keuren op grond van rechtmatigheid.

Welnu, als we kijken naar dat centraal proces-verbaal, staat daar natuurlijk het aantal stemmen per lijst en kandidaat op. En tevens staat daar de datum van stemming op. Als datum van stemming staat erop '16 maart 2022'. Ik herhaal, als datum van stemming staat op het biljet '16 maart 2022'. Bijzonder, want de stemming was behalve op 16 maart jl., ook op 14 maart jl. en ook op 15 maart jl. Zoals het nu is gerapporteerd, lijkt het dat de stemmen op 14 en 15 maart jl. niet zijn meegeteld. Het is natuurlijk nogal onwaarschijnlijk dat dat zo gebeurd zou zijn. Het lijkt daarom goed om de tekst van het proces-verbaal te laten aanpassen voordat de raad zijn goedkeuring aan dit stuk verleent.

Dan voorzitter, de uitslag van het referendum over het afval. Voorzitter, het is vanavond een feestelijke avond. U zei het al. En ik zal de leden van de raad op de laatste dag dat ze mogelijk raadslid zijn, niet te veel plagen met het feit dat ik op 29 november 2021 de raad reeds voorhield dat het verstandiger was van het afvalreferendum af te zien en zo de kosten van het referendum van maar liefst € 375.000,00 te besparen aan de stad en de inwoners die dat via ozb moeten opbrengen.

Terug naar de uitslag van het referendum. Ook bij het centraal proces-verbaal over het referendum staat de datum van 16 maart 2022 vermeld en niet van 14 en 15 maart 2022. Verder valt het nog op in het centrale proces-verbaal dat het verschil tussen het aantal toegelaten kiezers en het aantal getelde stembiljetten niet genoteerd is. En voor degene die wat minder zijn ingevoerd: op een stembureau zijn er twee mensen die turven. Een turft het aantal stembiljetten, in dit geval referendumbiljetten, dat wordt uitgereikt en iemand anders turft het aantal biljetten dat in de stembus verdwijnt. Dat moet natuurlijk gelijk zijn. Die twee mensen die dat noteren, houden continu contact om te zorgen dat dat gelijk is. Maar goed, ik denk dat het ook een omissie is, dat dat niet staat ingevuld. Er waren wel verschillen, want in de opmerkingen staat dat er 44 verschilposities waren.

Goed voorzitter, tot zover mijn opmerkingen. Ik wil graag besluiten met alle leden van de raad en het college vanavond toch een heel fijne avond te wensen en een plezierige afscheidsbijeenkomst, want u heeft vier jaar heel hard gewerkt en het is u van harte gegend. Tot zover.

De **voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Vergers, voor uw bijdrage. Daarmee komen we aan het eind van dit agendapunt. Er hebben zich geen andere insprekers gemeld.

3. Mondelinge vragen

De **voorzitter**: Er zijn geen mondelinge vragen ingediend dus ook dit agendapunt kunnen we als afgehandeld beschouwen.

4. Mededelingen

De **voorzitter**: Zijn er mededelingen vanuit de raad? Dat is niet het geval. Zijn er mededelingen vanuit

het college? Ook dat is niet het geval. Dan gaan we over naar agendapunt 5.

5. Afdoening ingekomen stukken

De **voorzitter**: Ik zie mevrouw Van der Meer. Gaat uw gang.

Mevrouw **Van der Meer** (Zó! Zoetermeer): Voorzitter, ik heb vier punten. Om te beginnen is Zó! Zoetermeer nog steeds van mening dat het tijd wordt dat ingekomen stuk 21-385 van begin november 2021 wordt afgedaan en we zijn ook nog steeds van mening dat de bewaking van de afdoening van ingekomen stukken voor de raad verscherpt moet worden.

Dan het tweede punt. In ingekomen stuk 22-049 staat een aantal vragen over de opvang van de vluchtelingen uit Oekraïne. Zó! Zoetermeer stelt voor om het college te vragen te zorgen voor de beantwoording van die vragen. En dat betekent dat wij dus een mondeling amendement doen om de afdoening te wijzigen van 'ter kennisname', in 'afdoening door college'. Dat betreft 22-049.

Ingekomen stuk 22-215 betreft een uitnodiging aan de raad, dus wij verzoeken de griffie om dat sowieso ook bij de uitnodigingen te plaatsen.

En dan de laatste. Tot slot willen wij nog even de aandacht vestigen op de inbreng van Breevast over De Entree. Zij hebben twee brieven met zienswijzen ingediend, stuk 22-143 en stuk 22-144. Aan het eerste stuk 22-143 is een nieuw stuk toegevoegd van een week later. Daarin staat dat ze de zienswijze willen intrekken omdat, en ik citeer 'we hebben in het bestuurlijk overleg de brief inmiddels al kort besproken. We gaan op basis van de ingediende zienswijze met de betrokken ambtenaren in overleg.' Ik denk dat dit een wat wonderlijke gang van zaken is van omgaan met zienswijzen en die zit geplakt aan nummertje 143. Wij vragen ons af of ook 144 dan wordt ingetrokken op basis van een overlegje buiten ons oog. Dus wij willen voordat we met die zienswijze aan de gang gaan, graag een reactie van het college wat hier precies aan de hand is. Dat hoeft niet vanavond.

Tot zover voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel, ik kijk eerst of nog anderen zijn die hier het woord over wensen te voeren. Niet het geval. Dat constateer ik in ieder geval dat u als het gaat om 22-049 een mondeling amendement heeft. Ik kijk even rond of dat op bezwaren stuit om dat op die manier toe te voegen aan de besluitvorming. Dat zal ik straks even vragen, inclusief het mondeling amendement, om dat dan zo vast te stellen. Dat is het geval. En de andere brieven. Volgens mij heeft u daarbij aangegeven dat die in de beantwoording terug zullen moeten komen en ik ga ervan uit, gezien de hoeveelheid zienswijzen op De Entree dat dat ook nog wel zal gaan gebeuren. Daarmee is goed nota genomen van uw opmerkingen. En u heeft nog een punt gemaakt over november. Ik denk dat we dat even zullen moeten gaan uitzoeken. Als daar verder geen opmerkingen over zijn, dan vraag ik of iemand hier stemming over wenst. Inclusief het mondeling amendement van mevrouw Van der Meer. Is iedereen daarmee akkoord om op die manier de afdoening van ingekomen stukken te doen? Dank u wel.

6. Bekrachtiging/opheffing geheimhouding

a. Raadsvoorstel Bekrachtiging geheimhouding raadsmemo Stand van zaken gebiedsgerichte ondersteuning

De **voorzitter**: Heeft iemand behoefte aan het geven van een stemverklaring? Mevrouw Van der Meer.

Mevrouw **Van der Meer** (Zó! Zoetermeer): Voorzitter, ik doe het over alle twee want ze gaan over hetzelfde onderwerp. Voor Zó! Zoetermeer is niet klip-en-klaar duidelijk waarom dit geheim moet blijven, maar we willen deze avond, deze speciale avond, niet belasten met een geheim gedeelte, dus wij zullen akkoord gaan met geheimhouding, in ieder geval totdat we hierover op een ander moment hebben kunnen spreken.

De **voorzitter**: Dank u wel anderen nog een stemverklaring? Niet het geval. Is er iemand die stemming over dit stuk wenst? Ook niet het geval, dan is deze geheimhouding bekrachtigd.

b. Raadsvoorstel Bekrachtiging geheimhouding raadsmemo Stand van zaken gebiedsgerichte ondersteuning (vervolg)

De **voorzitter**: Is er iemand die hier een stemverklaring over af wenst te leggen? Dat is niet het geval, is er iemand die stemming hierover wenst? Ook niet het geval, dan is ook dit raadsvoorstel aanvaard.

7. Hamerstukken
a. Notulen en besluitenlijst van 21 februari 2022

De **voorzitter**: Heeft iemand behoefte aan het geven van een stemverklaring? Is er iemand die stemming hierover wenst? Ook niet het geval, dan is ook dit aanvaard.

8. Vaststellen rechtmatigheid gemeenteraadsverkiezingen 2022

De **voorzitter**: Dan gaan we over naar het vaststellen rechtmatigheid gemeenteraadsverkiezingen 2022. Mevrouw Wortel adviseert u als voorzitter van de Commissie voor het Onderzoek van de Geloofsbrieven over de rechtmatigheid van de verkiezingen dus ik ga nu naar mevrouw Wortel en geef haar het woord.

Mevrouw **Wortel** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank u wel voorzitter. Geachte raad, geachte voorzitter. Op grond van artikel V4 van de Kieswet en artikel 5 van het Reglement van Orde van de gemeenteraad Zoetermeer heeft de raad zich af te vragen of de stemming op wettige wijze is verlopen en of de uitslag van de stemming juist is vastgesteld. Op basis van het proces-verbaal van het Centraal Stembureau heeft de Commissie voor het Onderzoek van de Geloofsbrieven bestaande uit mevrouw Frinking, de heren Zinck, Boerboom en Mooiman geconstateerd dat de verkiezingen rechtmatig zijn verlopen en dat de uitslag van de stemming juist is vastgesteld. Er zijn geen onregelmatigheden geconstateerd en we willen onze complimenten geven voor de manier waarop de verkiezingen zijn verlopen. De Commissie voor het Onderzoek van de Geloofsbrieven adviseert u, gemeenteraad, daarom om de rechtmatigheid van het de gemeenteraadsverkiezingen 2022 bij raadsbesluit vast te stellen. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Wortel en ook dank voor het werk van de Commissie. Is er iemand die hier het woord over wenst te voeren? Dat is niet het geval. Is er iemand die hier stemming over wenst? Ook niet het geval. Ik constateer overigens dat er 38 raadsleden aanwezig zijn en daarmee is dit raadsvoorstel aanvaard. Dank u wel.

9. Vaststellen rechtmatigheid referendum Afval- en grondstoffenbeleidsplan 2021

De **voorzitter**: Ook hiervoor heeft mevrouw Wortel het woord als voorzitter van de Commissie voor het Onderzoek van de Geloofsbrieven. Gaat uw gang.

Mevrouw **Wortel** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank u wel voorzitter, op grond van artikel 13 uit de Referendumverordening en artikel V4 van de Kieswet geldt dat de raad zich afvraagt of het referendum Afval- en grondstoffenbeleidsplan 2021 op wettige wijze is verlopen en of de uitslag van de stemming juist is vastgesteld. Op basis van het proces-verbaal van het Centraal Stembureau heeft de Commissie voor het Onderzoek van de Geloofsbrieven geconstateerd dat het referendum rechtmatig is verlopen. Er zijn geen onregelmatigheden geconstateerd. Wel plaatst Commissie voor het Onderzoek van de Geloofsbrieven de volgende kanttekening. In het proces-verbaal dat op de website van de gemeente met dagtekening 21 maart 2022 is gepubliceerd, ontbreekt informatie over verschillen tussen het aantal toegelaten kiezers en het aantal geldige stemmers. In het tevens op de website gepubliceerde proces-verbaal met dagtekening 17 maart 2022 is deze informatie wel opgenomen. Graag vernemen wij van de burgemeester in zijn rol als voorzitter van het Centraal Stembureau een toelichting op het ontbreken van deze informatie in het document van 21 maart. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dat heb ik ook begrepen en ik heb begrepen dat dit een technische oorzaak heeft, dat het met het scannen te maken heeft gehad waardoor een zijde is afgevallen van het-geen dat op de website staat. Dat zal nog gecorrigeerd moeten worden. Dat is de verklaring zoals ik die heb begrepen.

Mevrouw **Wortel** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank u wel, dat is een mooie verklaring, daar kunnen wij inderdaad mee leven. Dank u wel voor dit antwoord. Hiervan kennisgenomen hebbende, adviseert de Commissie voor het Onderzoek van de Geloofsbrieven de gemeenteraad om de rechtmatigheid van het referendum Afval- en grondstoffenbeleid 2021 bij raadsbesluit vast te stellen. Dank u wel.

De **voorzitter**: Ook hiervoor, dank u wel, mevrouw Wortel. En ook weer voor het werk van de Com-

missie. Dan ga ik kijken of iemand hier het woord over wenst te voeren. Dat is niet het geval. Is er iemand die stemming erover wenst? Nee, dan constateer ik ook dat dit is aanvaard. Dank u wel.

10. Toelating gemeenteraadsleden

De **voorzitter**: Dan geef ik voor de toelating van gemeenteraadsleden opnieuw het woord aan mevrouw Wortel als voorzitter van de Commissie voor het Onderzoek van de Geloofsbrieven. Gaat uw gang.

Mevrouw **Wortel** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank u wel voorzitter, een mooi moment.

De Commissie voor het Onderzoek van de Geloofsbrieven heeft op basis van artikel V4 van de Kieswet tot taak te toetsen of de geloofsbrieven van de na de gemeenteraadsverkiezingen van 16 maart jl. benoemde raadsleden voldoen aan hetgeen is neergelegd in artikel 10 en artikel 13 van de Gemeentewet. De Commissie van de raad van de gemeente Zoetermeer in wier handen werden gesteld de geloofsbrieven en verder alle bij de Kieswet gevorderde stukken rapporteert de gemeenteraad van de gemeente Zoetermeer dat zij bovengenoemde bescheiden heeft onderzocht en voor alle benoemde raadsleden in orde heeft bevonden.

Wij kunnen daarmee constateren dat de geloofsbrieven van alle toegelaten raadsleden in orde zijn gebleken en dat zij aan alle door de Gemeentewet gestelde vereisten voldoen. De Commissie voor het Onderzoek van de Geloofsbrieven adviseert de gemeenteraad daarom om bij raadsbesluit in te stemmen met de toelating van de gemeenteraadsleden. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel, mevrouw Wortel, opnieuw, voor dit werk. Ik kijk rond of iemand hier het woord over wenst voeren. Dat is niet het geval. Is er iemand die hier stemming over wenst? Dat is ook niet het geval. Dan constateer ik dat alle 38 raadsleden ook hiermee akkoord gaan. Dan hebben we agendapunt 10 gehad. U zit allemaal op de tribune natuurlijk al te denken 'dat hebben we allemaal gehoord maar we waren hier toch voor het afscheid?' Dat gaan we nu doen. We gaan naar het afscheid en daarvoor ga ik als burgemeester naar de kathedraal.

11. Afscheid raadsleden bestuursperiode 2018-2022

De **voorzitter**: Gaat u er maar goed voor zitten, 48 pagina's. Zo lang is het, maar we gaan er iets leuks van maken, want het is natuurlijk een hele feestelijke avond.

Dames en heren, de kiezer heeft gesproken en daarom zijn we hier vanavond ook allemaal bijeen. Live en wel, want het digitaal vergaderen met behulp van beeldschermen is gelukkig van de baan. En het belooft, ik heb het al gezegd, een bijzondere avond te worden, al is het al is het alleen al omdat het niet vaak zal voorkomen dat de gemoedstoestand van u als raadsleden op een bijeenkomst zo uiteenloopt.

Gaat u maar na: het complete palet van stemmingen is in deze zaal vertegenwoordigd. Sommigen van u zijn zeer verheugd dat ze zijn gekozen, of herkozen. Tot deze groep behoren ongetwijfeld raadsleden die er misschien niet op hadden gerekend dat ze aan de veilige kant van de streep zouden eindigen.

Tegenover mij zitten ook volksvertegenwoordigers die van tevoren al hadden besloten om met het raadswerk te stoppen. En natuurlijk is er ook teleurstelling. Niet iedereen die nog vier jaar aan zijn of haar termijn had willen vastplakken, heeft dit verlangen in vervulling zien gaan. Voor sommigen was dit even slikken.

17 van de 39 raadsleden gaan ons verlaten. Dat is ruim 43,55% van de raad. Ik vind dat nogal wat, want het is een enorme brok ervaring en deskundigheid die we zien vertrekken. Toch was het vier jaar geleden – daar was ik zelf niet bij – niet veel anders. Toen ging het zelfs om bijna 57% van deze volksvertegenwoordiging die de politieke arena achter zich liet. En ook toen zaten hier raadsleden bij die graag langer hadden willen blijven. Het oordeel van de kiezer kan nu eenmaal vleidend of juist meedogenloos zijn. Nu de stemmen zijn geteld, kan iedereen van u hierover meepraten.

U heeft ook iets gemeen. Dat is dat u een rol heeft mogen vervullen in een raadsperiode die tot de meest wonderlijke uit de historie van Zoetermeer kan worden gerekend. Zo beleefde u op 20 april 2020 een absolute primeur met de eerste digitale gemeenteraadsvergadering uit onze geschiedenis. Ineens waren we getuige van elkaars huiselijke leven en zagen we hoe, laat ik zeggen, totaal verschillend ieders werkplek is ingericht. Het kwam, zoals u weet, door het nare coronavirus dat onze complete samenleving op z'n kop heeft gezet. Het was waarnemend burgemeester Lokker die deze eerste digitale vergadering leidde. En ook hiermee hebben we iets bijzonders te pakken: deze raad werkte met zelfs drie verschillende burgemeesters. Jan Pieter Lokker nam immers de honneurs waar na het

vertrek van Charlie Aptroot, die drie keer heeft geprobeerd om afscheid van iedereen te nemen, maar elke beoogde bijeenkomst voortijdig geschrapt zag worden. Opnieuw was dit als gevolg van de COVID-maatregelen.

Ik ben de derde burgemeester in het rijtje en ook ik kreeg ermee te maken. In een doodstil stadhuis begon ik aan mijn werkzaamheden als burgemeester. Op 12 oktober 2020 volgde alsnog de officiële beëdiging door de commissaris van de Koning, maar dit was wel zonder publiek. Wel mocht mijn vrouw mij de ambtsketen omhangen.

Ja, corona had de complete samenleving in zijn greep. Ook in onze stad zijn mensen heel ziek geworden en zelfs overleden. Het bedrijfsleven en de culturele sector zagen hun inkomsten kelderen. Onze kinderen konden niet meer naar school. In deze rare, haast onwerkelijke tijd moest ook u als raadslid uw weg zien te vinden. Vergaderen via internet, geen of nauwelijks bijeenkomsten en discussies op tenminste 1,5 meter afstand met soms ook nog eens een mondkapje op... Het was allemaal verre van ideaal, maar het lukte. Daar wil ik u allen complimenten voor maken.

Er is veel gebeurd. Zo moesten we afscheid nemen van de 77-jarige mevrouw Agnes van Kuijen-Cornelis. Zij trad namens D66 op als commissielid en was van 2014 tot 2018 volop actief als gemeenteraadslid. In maart 2019 is zij overleden.

Kijken we naar de politieke agenda, dan valt op dat het een heel drukke periode is geweest. Er is veel energie gestoken in de versnelling van de woningbouw, ook is tot de komst van een nieuw zwembad besloten. Gelukkig lukte het bovendien om – eindelijk – een veiligere ontsluitingsweg aan te leggen voor Nutricia dat afgelopen jaar haar 125^e verjaardag vierde. En de gemeenteraad zette ook de lijnen uit naar de toekomst. 'Hoe moet Zoetermeer er in 2040 uitzien?' luidt de vraag die we onszelf stelden en die we de komende periode gaan uitwerken. De oprichting van werkbedrijf De Binnenbaan per 1 januari 2021 verdient het eveneens om te worden genoemd.

In het Sociaal Domein heeft u bovendien uw handen vol gehad aan de schaduwzijden van de decentralisatie door de Rijksoverheid van de jeugdhulp en andere taken. Marijke van der Meer, Vivianne van Yperen, helaas niet aanwezig vanavond, en David Weekenstroo namen zelfs het initiatief om Actiecomité Raden in Verzet op te richten. Zij vonden de gemeenteraden van andere gemeenten aan hun zijde.

Natuurlijk mag ik de discussies van de raad en het college over het afvalbeleid niet vergeten. Ook in dit geval heeft de kiezer gesproken. Bij het referendum heeft 81% van de deelnemers aangegeven de plannen niet te steunen. Het vormt een belangrijk punt van aandacht voor de nieuwe raad die over enkele dagen aan het werk gaat. Maar het is vanavond niet aan de orde. Het is nu vooral het moment om terug te blikken op de afgelopen vier jaar.

Graag grijp ik de gelegenheid aan om iedereen te bedanken die in deze periode zijn of haar steentje heeft bijgedragen. Dat bent u natuurlijk, als gemeenteraadslid. Maar ook uw commissieleden, de wethouders en natuurlijk onze onvolprezen griffie verdienen alle lof. Dit geldt ook voor de bodes en alle andere kanjers van de ondersteunende diensten van het stadhuis. En ik wil daarnaast mijn grote waardering uitspreken voor uw, zoals dat heet, thuisfront. Het raadswerk brengt veel, heel veel werk met zich mee, soms tot laat in de avond en ook in de weekenden. Dat vergt ook veel van uw partners en, voor zover dat aan de orde is, uw kinderen. Ook zij verdienen daarom een pluim.

Voor velen van u zit het erop. Dat klinkt wat weemoedig en zo bedoel ik het ook. Want we deelden lief en leed, u ging lastige discussies nooit uit de weg, u stak uw licht op bij onze inwoners en ondernemers, u luisterde naar de hartslag van onze stad. Als blijvende herinnering aan deze bijzondere periode willen we de raadsleden die vertrekken een aandenken geven. Het is een, en ik citeer de officiële omschrijving, 'lasergesneden stadskaat' die ook wel als een – ik citeer opnieuw – 'unieke vingerafdruk' van Zoetermeer teboekstaat. Ik kan me voorstellen dat dit uw nieuwsgierigheid volop prikkelt. Wilt u toch even wachten? Nee, dat was een grapje. Toch vraag ik de bodes om u dit cadeau pas straks, tijdens de schorsing, te overhandigen. Dat is met het oog op de tijd. Ik zei het al, ik heb nog wat pagina's, daarom.

Wel wil ik u deze vingerafdruk die u aan de muur kunt hangen symbolisch overhandigen. Hierbij wil ik de hulp inroepen van de plaatsvervangend voorzitter van de raad, de heer Klaasjan de Jong. Mag ik u verzoeken om naar voren te komen? (De heer De Jong komt naar voren.)

Voor ik het woord tot u richt – tot u ga ik als eerste het woord richten vanavond want u neemt ook afscheid vanavond – dit is het cadeau dat we aanbieden. Dus ik zou u willen vragen dat eerst even te laten zien aan al diegenen die het straks ook krijgen.

(De heer De Jong neemt het cadeau in ontvangst, pakt het uit en laat het zien aan de aanwezigen.) Doet mijn microfoon het weer? Iemand heeft mij weggedrukt, Robin, niet meer doen hè? Dat heb je met die griffier, die denkt 'hij heeft te veel gepraat'.

Mijnheer De Jong, Klaasjan, mag ik ook wel zeggen, goed dat u hier bent en ik wil uiteraard meteen het woord tot u richten. De reden is dat u een van de raadsleden bent die ons gaan verlaten. En ook

uw zoon zit al vol spanning te wachten om te horen wat ik u te vertellen heb. Daar zit hij hè? (De burgemeester richt zich tot de zoon van de heer De Jong.) Nou Ayden, je hebt alle reden om trots op je vader te zijn. Dat ben je toch ook? Ja, zie je wel. Hij behoort... Of nee, het is toch makkelijker als ik me weer tot u richt: u behoort tot de veteranen, de coryfeeën, zeg maar gerust, de boegbeelden van onze gemeenteraad. Namens het CDA diende u bijna achttien jaar het lokale bestuur. In deze periode bent u ook wethouder geweest.

'Vriendelijk', 'toegankelijk' en 'rustig' zijn eigenschappen die op u van toepassing zijn. Ook uw onkreukbaarheid moet beslist worden genoemd. En natuurlijk uw veelzijdigheid, waarbij u belangrijke en beslist niet altijd even eenvoudige taken nooit uit de weg bent gegaan. Niet alleen maakte u deel uit van de Auditcommissie, ook koos de raad u als voorzitter van het presidium. Tot vandaag trad u bovendien op als, ik gaf het al aan, plaatsvervangend voorzitter van de raad. Alle verwachtingen die aan deze verantwoordelijke functies kleven, heeft u ten volle waargemaakt.

U toonde zich stevast een goede luisteraar die niet alleen de betogen goed kan samenvatten, maar ook nog eens de orde bewaakt en uiterst neutraal weet te blijven. Alleen dat digitale vergaderen... Ik vertel, denk ik geen geheimen als ik zeg dat u dat maar zozo vond. Er waren raadsleden die hun vinger tijdens het presidium opstaken – ik moet even wat verklappen uit het presidium – om het woord te krijgen, zonder dat u dat altijd doorhad. 'Nou, dan gaan we over naar het volgende punt...', zei u dan, terwijl zij intussen alles in het werk stelden om uw aandacht te vangen. Nu ja, er wordt nu gelukkig weer gewoon vergaderd en kunt u iedereen weer gewoon aankijken. Zij het dat dit vanaf woensdag zonder uw inbreng is.

U heeft uw raadswork altijd met veel plezier en een enorme betrokkenheid en toewijding gedaan, maar u vindt het mooi geweest. U heeft, zoals ik al aangaf, besloten om te stoppen. Wij als achterblijvers zullen moeten wennen aan het Klaasjan-de-Jongeloze tijdperk dat nu aanbreekt. Maar we willen u tegelijkertijd nog eens extra bedanken voor dat wat u voor de gemeenteraad en voor Zoetermeer heeft betekend.

Dat doe ik niet alleen met woorden. Ook anderszins valt u een heel bijzondere blijk van grote waardering ten deel. Want mijnheer De Jong, het is mij een eer en een genoegen om te kunnen zeggen dat het Zijne Majesteit de Koning heeft behaagd om u Klaas Johannes Willem de Jong te benoemen tot Lid in de Orde van Oranje-Nassau. Ik feliciteer u van harte met deze Koninklijke onderscheiding. (Onder applaus speldt de voorzitter de heer De Jong de onderscheiding op.)

Zo. Dat is nog eens een feestelijke manier om te beginnen. Vanzelfsprekend wil ik ook stilstaan bij de andere raadsleden die we vandaag uitwaaien. Dat doe ik op basis van anciënniteit. Dus op basis van de duur van ieders lidmaatschap van deze raad. Zo kom ik als eerste bij u...

Mevrouw Mulholland, Pauline Mulholland. U mag blijven zitten of komen staan, wat u wilt. Mevrouw Mulholland, pas iets meer dan een jaar geleden bent u tot gemeenteraadslid benoemd. U was de opvolger van Derya Yula die, zoals we weten, in februari 2021 afscheid nam, omdat haar raadswork lastig viel te combineren met haar baan en andere bezigheden. Met u erbij wist uw fractie zich verzekerd van een ervaren kracht, want op dat moment trad u al drie jaar op als commissielid.

'Ik ga voor verandering,' zegt u op de internetsite van uw partij. U laat hierop geen misverstanden bestaan over uw ideeën ten aanzien van veel sociale en maatschappelijke vraagstukken. Zoetermeer kent wat dit betreft voor u geen geheimen. U woont hier al sinds 1972 en u heeft onder meer als buurthuiswerker en opbouwwerker gewerkt. Het was ongetwijfeld toeval, maar uw maidenspeech hield u ook over een buurtcentrum, namelijk buurtcentrum De Vlieger.

Op een weloverwogen, bescheiden wijze bracht u stevast uw standpunten naar voren. Tot de zaken die hierbij in uw ogen belangrijk zijn, behoort, zoals u zelf aangeeft, het terugbrengen van de menselijkheid in de politiek. U had er de komende periode graag meer werk van gemaakt, maar dat heeft niet zo mogen zijn. De verkiezingsuitslag gooide roet in het eten. Het laat onverlet dat ik u voor uw inzet als commissielid en als raadslid wil bedanken. Om onze waardering te onderstrepen, ontvangt u straks niet alleen het al genoemde cadeau, maar nu alvast ook een oorkonde en een prachtig boeket. Een applaus voor mevrouw Mulholland. (Onder applaus overhandigt de voorzitter de oorkonde en het boeket.)

De volgende die ik op mijn lijstje heb staan, is mijnheer Van Gils, Jeffrey van Gils. Mijnheer Van Gils, zo staat het op mijn blaadje, we houden het netjes vanavond, dat het oordeel van de kiezer onverbidde-lijk kan uitpakken heeft ook u aan den lijve ondervonden. Ik schat in dat u wel even moest slikken toen u de definitieve uitslag hoorde. Het, nu ja, toch nog goede nieuws was natuurlijk dat de VVD, ondanks een verlies van twee zetels, er vijf behoudt en zich nog immer de grootste partij van Zoetermeer mag noemen. Met uw vijfde positie op de kandidatenlijst leek u aan de veilige kant van de streep te staan, totdat uw partijgenoot Berend Aptroot u dankzij voorkeursstemmen inhaalde. Dat zal een

bittere pil voor u zijn, want u hoopte vurig op een verlenging van uw termijn als gemeenteraadslid. Misschien komt deze alsnog, wanneer uw fractie opnieuw toetreedt tot het college. Daar is nu nog niets over te zeggen, dus zwaai ik ook u uit.

We hebben u leren kennen als een jonge en enthousiaste debater. Van uw hart maakte u nooit een moordkuil. Dat merkten we bijvoorbeeld aan uw ergernis als anderen wat lang van stof waren. Uw bijdragen aan de discussies konden kritisch van toon zijn. Ongetwijfeld is uw geweldige passie voor de politiek en het openbaar bestuur hier debet aan.

Een ding staat hierbij vast en dat is dat u zowel onze stad als het gedachtengoed van uw partij steeds hoog in het vaandel had staan. U ging ervoor. Ik wil u dan ook bedanken voor uw inzet en uw betrokkenheid. Ook voor u zijn er bloemen en een oorkonde. Dank u wel. (Onder applaus overhandigt de voorzitter de oorkonde en het boeket.)

Dan wil ik nu graag het woord richten tot mevrouw. W.E.A. – Thera – Hoekstra. Mevrouw Hoekstra, net als uw partijgenoot Jeffrey van Gils had ook u er graag nog een termijn aan vastgeplakt. Met veel – en zichtbaar – plezier nam u de afgelopen vier jaar de rol van raadslid voor uw rekening. Het smaakte u, zoals dat heet, naar meer. De onderwerpen die u voor uw rekening nam, liepen uiteen van cultuur en sport, tot bestuur en dienstverlening.

U zat ook in het presidium en trad op als commissievoorzitter. De vergaderingen leidde u enthousiast en soepel, maar dat verbaasde denk ik niemand: u bent docent en weet hoe je een klas moet boeien en vooral stilhouden; voor een gezelschap gemeenteraadsleden draai je dan natuurlijk je hand niet om...

Namens het InterLevensbeschouwelijk Overleg Zoetermeer, het bekende ILOZ, trad u het afgelopen jaar bovendien op als Ambassadeur van de Vrede. Ook dit onderstreepte hoezeer u onze stad een warm hart toedraagt. Er is veel waardering voor. Daarom wil ik u ook met bloemen en het cadeau bedanken voor uw bijdrage in de afgelopen vier jaar. Dank u wel. (Onder applaus overhandigt de voorzitter de oorkonde en het boeket.)

Dan wil ik nu graag het woord richten tot mevrouw E. – Esmee – van Oudheusden. Als winkelier die weet hoe het is om ondernemer te zijn, maakte u uw opwachting in onze gemeenteraad. Als ik me niet vergis, was het de discussie rond de eventuele komst van de Holland Outlet Mall die u indertijd over de streep trok; u behoorde tot de tegenstanders en wilde niet mokkend aan de zijlijn blijven staan. Integendeel. U wilde een actieve rol vervullen in de besluitvorming en de ontwikkeling van onze stad.

Zo leerde u de wondere wereld van de politiek kennen, inclusief de schaduwzijden, want in een dossier over een speeltuin kreeg u ook te maken met tegenstanders die uw mening niet deelden. Daar lieten ze geen misverstand over bestaan. U liet zich er niet door uit het veld slaan. U ging altijd uiterst consciëntieus te werk, waarbij u steevast uw oor te luister legde bij de inwoners en ondernemers.

Als, zoals u dat zelf noemde, 'een raadslid tussen de mensen' verdiepte u zich in uw onderwerpen om op basis daarvan een mening te vormen. Inmiddels werkt u in het onderwijs en ook dat doet u met veel passie en plezier. Natuurlijk wens ik u hierbij heel veel succes en wil ik u ook bedanken voor dat wat u voor Zoetermeer heeft willen doen. U krijgt van mij nu ook de bloemen en de oorkonde. Dank u wel. (Onder applaus overhandigt de voorzitter de oorkonde en het boeket.)

Dan wil ik nu het woord richten tot de heer M.G. – Michael – van der Snoek. Politiek heeft altijd op uw belangstelling mogen rekenen en dat heeft in 2018 tot uw toetreding tot onze gemeenteraad geleid. Ik las hierover in een interview dat enkele jaren geleden in het Streekblad heeft gestaan. In dat artikel vertelt u dat u ruim tien jaar geleden op een bedrijfsbijeenkomst u in gesprek raakte met Hilbrand Nawijn.

En van het een kwam het ander... Eerst was u gedurende vier jaar commissielid, daarna volgde uw benoeming tot raadslid. Zo brak een, zoals u dat noemde, 'mooie en drukke tijd' aan.

Onze griffie heeft teruggezocht hoe deze begon en hoe u voor het eerst als raadslid van u deed spreken.

Weet u het nog? Dat duurt te lang. Dat was een grapje. Op 9 juli 2018 was u een van de indieners van een agenderingsverzoek over de uitbreiding van het LangeLand Ziekenhuis met een orthopedisch centrum. Nu weet u het weer hè? Op enkele maanden na is dat alweer vier jaar geleden, moet u na-gaan.

Nadat ik burgemeester was geworden, vertelde u mij in ons kennismakingsgesprek dat u bijna 25 jaar bij Holland Casino heeft gewerkt en hierbij de speeltafels in de gaten hield. De klantvriendelijkheid die bij die baan was vereist hebben we teruggezien in uw raadswerk: u bent hartelijk, enthousiast en toegankelijk. U trad misschien weliswaar minder op de voorgrond dan uw fractievoorzitter, maar dat maakte uw gedrevenheid er niet minder om. Daarom wil ik ook u bedanken voor de rol die u heeft

willen vervullen en ik geef u ook de bloemen en de oorkonde. Dank u wel. (Onder applaus overhandigt de voorzitter de oorkonde en het boeket.)

Dan wil ik nu graag het woord richten tot de heer H.A. – Armin – Bauer. Mijnheer Bauer, Armin, mag ik ook zeggen, ook wanneer uw naam valt, klinken er vooral mooie en lovende woorden. Dat komt door de vriendelijke, bescheiden en fijne manier waarop u zich in het politieke leven beweegt. Een sneer heeft u, voor zover ik weet, nooit uitgedeeld. Namens GroenLinks toonde u zich stevast constructief en fair.

In 1978 kwam u naar Nederland, een aantal jaren later streek u neer in Zoetermeer. U voelt zich betrokken bij deze stad. Dat blijkt wel uit de rol die u vanaf 2014 vervulde als commissielid. Door een toevalligheid kwam dit werk op uw pad, omdat er niet veel kandidaten waren en enkelen bedankten voor de eer. Het mag gerust een schot in de roos worden genoemd. Daarom was het zo mooi dat in 2018 uw verkiezing tot lid van onze gemeenteraad volgde. U ontwikkelde zich tot een specialist in het doorgronden van bestemmingsplannen en andere complexe onderdelen van ons, zoals dat wordt genoemd, ruimtelijke en fysieke domein.

Maar uw kritische blik richtte u niet alleen naar buiten, ook uw eigen fractie wist u er scherp mee te houden, zo is mij verteld. Misschien geldt dit ook wel voor uw huiselijke situatie, want uw partner is Anja van Zantvoort, heb ik begrepen en zij heeft voor de PvdA in onze gemeenteraad gezeten. Het zorgt ervoor dat er in verkiezingstijd bij u twee verschillende, maar – en daar wordt door jullie alle twee scherp op gelet, begrijp ik – even grote posters voor de ramen hangen.

Ook u vervulde uw raadslidmaatschap met enthousiasme en toewijding. Ook u wil ik dan ook bedanken voor de rol die u heeft willen vervullen. En daarmee geef ik u de bloemen en de oorkonde, dank u wel mijnheer Bauer. (Onder applaus overhandigt de voorzitter de oorkonde en het boeket.)

Dan wil ik nu het woord richten tot mevrouw C. – Ineke – van den Berg, Fractie Van den Berg.

Mevrouw Van den Berg (Fractie van den Berg): Ik blijf even zitten als u het goed vindt.

De voorzitter: Dat vind ik ook goed, ik ben vanavond zeer soepel. Natuurlijk, geen enkel probleem. Enkele dagen voor de kerst in 2018 ontving mijn voorganger Aptroot een brief van u. Als nog maar pas gekozen raadslid van de SP liet u weten dat u zich niet kon vinden in de koers en de opvattingen van de partij. Daarom had u besloten om als eenpersoonsfractie verder te gaan. In alle bescheidenheid deed u uw raadswerk. U zocht nooit de spotlights, maar probeerde er intussen wel te zijn voor de inwoners van onze stad. Met name de sociale groepen die het niet altijd even gemakkelijk hebben, wisten zich verzekerd van uw steun.

Uw maidenspeech was andere koek. Die hield u over een juist heel zakelijk onderwerp, namelijk de jaarrekening en het jaarverslag van 2017. Zelf was ik toen nog burgemeester van Rijswijk. Ik ontdekte dat u in die gemeente bent opgegroeid. Met uw komst naar Zoetermeer heeft u bij wijze van spreken dus voor mij de weg geplaveid.

Vorig jaar besloot u de koers opnieuw te verleggen: u sloot zich aan bij de PvdA. Deze plaatste u op de kandidatenlijst, maar het lukte niet om hiermee een vervolg aan uw raadswerk te geven. Dat zorgt ervoor dat ik ook u nu mag toespreken en mag bedanken voor alles wat u als raadslid heeft gedaan. Dank u wel. (Onder applaus overhandigt de voorzitter de oorkonde en het boeket.)

Dan roep ik nu mevrouw C. – Claire – Hostmann naar voren.

Mevrouw Hostmann, beste Claire. Eerder gaf ik al aan dat het raadswerk niet moet worden onderschat.

Wie het goed wil doen moet er rekening mee houden dat het enorm veel tijd en energie kost. Dat is niet altijd even eenvoudig te combineren met een reguliere baan. U kunt hierover meepraten. Want u werkt op een ministerie en heeft, of had, volop te maken met de COVID-aanpak. Nou, dan weten we het wel...

In juni 2020 moest u daarom al stoppen met uw activiteiten in het presidium. En nu is exact vier jaar na uw installatie ook een einde gekomen aan uw raadslidmaatschap. Dat is jammer, want met uw positieve en heel enthousiaste karakter heeft u volop bijgedragen aan de besluitvorming over tal van onderwerpen.

U streefde – en streeft – naar een groener en socialer Zoetermeer. Ook zette u kortgeleden nog een mooi wapenfeit op uw naam door voor elkaar te krijgen dat de extra jongerenwerkers tenminste een jaar langer mogen blijven. Maar nu zit het erop. Ik weet zeker dat u zult moeten wennen aan dat idee. In elk geval verdient ook u alle waardering voor uw betrokkenheid met deze stad. Ik hoop u nog snel een keer in de buurt tegen te komen, want wij wonen vlakbij elkaar. De oorkonde en de bloemen,

dank u wel. (Onder applaus overhandigt de voorzitter de oorkonde en het boeket.)

Ik roep nu de heer D. – David – Weekenstroo naar voren. Mijnheer Weekenstroo, beste David, vanaf dag 1 van uw raadslidmaatschap heeft u laten zien wat u als uw doel, of als, zoals u dat zelf noemt, uw 'missie' beschouwt. Op de internetsite van uw partij is dit terug te vinden. U schrijft dat u, en ik citeer, 'uw uiterste best doet voor een overheid die sociaal, rechtvaardig en betrouwbaar is'. Het Sociaal Domein en dan met name de jeugdzorg hebben daarom steevast op uw aandacht mogen rekenen. Ook maakte u zich sterk voor de aanpak van straatintimidatie. Bovendien zette – en zet – u zich volop in voor de Zoetermeerse slachtoffers van de zogeheten toeslagenaffaire. U ploos de dossiers helemaal uit en verslond zo ongeveer de raadsstukken. Tot in de kleinste, ook juridische details verdiepte u zich in de kwesties die op uw pad kwamen.

Eerder vanavond noemde ik al het actiecomité Raden in Verzet dat aan de bel trok wegens de tekorten in de jeugdzorg. Toen deze groep van verontruste raadsleden vorm begon te krijgen, stak u meteen uw vinger op en zette ook u uw schouders eronder. Bij een congres van dit collectief was ik getuige van een presentatie die u gaf. Als een geoefend weerman wees u met veel flair en plezier op de cijfers en grafieken. Dat was geweldig om te zien.

Ik weet dan ook zeker dat u het jammer vindt dat u als derde kandidaat op de CDA-lijst net niet verkozen bent. Het laat natuurlijk onverlet dat ook u veel lof verdient voor de wijze waarop u zich heeft ingezet. Heel veel succes verder en u krijgt van mij ook de oorkonde en bloemen. (Onder applaus overhandigt de voorzitter de oorkonde en het boeket.)

Dan wil ik nu graag de heer A.J. – Arco – Weening naar voren roepen.

Mijnheer Weening, beste Arco, bij het noemen van uw naam schiet mij automatisch onze kennismaking te binnen. U wilde absoluut niet digitaal kennis met mij maken, kan ik me herinneren. U wachtte tot het fysiek weer kon. En toen het zover was, nam u de gelegenheid te baat om mij met veel plezier een rondleiding te geven langs alle kerken in het dorp van Zoetermeer. Robin Blokland, onze raadsgriffier, heeft een al net zo leuke anekdote. 'Arco Weening is het enige raadslid dat mij op een racefiets heeft weten te krijgen. Hij heeft mij heel Zoetermeer laten zien, daar ben ik hem nog steeds heel dankbaar voor,' vertelde hij. Het is illustratief voor uw liefde voor onze stad. Die droeg – en draagt – u uit, in woord en in daad.

Gedreven, ja met passie nam u het raadswerk voor uw rekening. Tot januari 2021 maakte u deel uit van het presidium. Maar dit viel niet meer te combineren met uw andere taken en met, niet te vergeten, uw erg drukke baan. Die laatste zorgde ervoor dat u zich er tijdens de vergaderingen wel eens groen en geel aan ergerde als discussies oeverloos – en tot laat in de avond – bleven doorgaan. Want u realiseerde zich dat de volgende ochtend al vroeg de wekker weer zou gaan. U had natuurlijk gelijk: soms kan er best wat kortater en efficiënter worden vergaderd.

Maar iedereen heeft u leren kennen als een fijn en plezierig raadslid dat staat voor zijn geloofsovertuiging en de politieke invulling hiervan. Zoetermeer is ook u dan ook veel dank verschuldigd. Dank u wel. (Onder applaus overhandigt de voorzitter de oorkonde en het boeket.)

Dan roep ik nu graag de heer E. – Esmael – Zamani naar voren.

Mijnheer Zamani, beste Esmael, verkiezingen kunnen voor verrassingen zorgen... vanaf het moment dat de definitieve uitslag bekend is gemaakt, kunt u hierover meepraten. U stond op een prachtige derde plaats op de kandidatenlijst van D66 die ook nog eens drie zetels in de wacht sleepte. Appeltje-eitje, zou je dus denken. Maar net als bij Jeffrey van Gils, die net al afscheid heeft genomen, haalde een partijgenoot u met voorkeurstemmen in. In uw geval is dit mevrouw Jamila Bakkers. Ik weet zeker dat u dit geweldig voor haar vindt, ook al zorgt het ervoor dat u een stapje opzij moet doen.

Als raadslid streefde u de afgelopen vier jaar, naar uw eigen zeggen, naar, en ik citeer, 'een duurzaam, groen en gezond Zoetermeer'. Naar, en ik citeer opnieuw, 'een stad zonder zooi'. Iedereen kent u als een vriendelijke, jonge en enthousiaste D66'er die op een verfrissende wijze en met een schijnbaar gemak ook de weg naar onze jongeren weet te vinden.

Maar dat niet alleen, want u probeerde er voor alle doelgroepen te zijn, waarbij u ook de complexe taken nooit uit de weg ging. Zo zat u ook in het presidium en maakte u deel uit van de Auditcommissie. In die laatste hoedanigheid speelde u een actieve rol bij het kiezen en begeleiden van een nieuwe accountant voor onze gemeentelijke organisatie. Onze bibliotheken hebben eveneens op uw belangstelling kunnen rekenen. Zo kan ik nog wel even doorgaan.

Er is kortom alle reden om ook u met woorden en met bloemen te bedanken voor uw rol in ons openbaar bestuur. Dank u wel. (Onder applaus overhandigt de voorzitter de oorkonde en het boeket.)

Dan roep ik nu de heer R. – Raymund – Zinck naar voren.

Mijnheer Zinck, beste Raymund, na de vorige verkiezingen maakte een groot aantal nieuwe raadsleden zijn opwachting. U was een van hen. Zonder dat u zich al te veel op de voorgrond wilde plaatsen, ging u aan de slag. Gedistingeerd en altijd zeer aimabel bewoog u zich in de politieke arena. Niet als een verbeterde vechter die, met opgestroopte mouwen en verhit gemoed, wel raad weet met zijn tegenstander, maar meer als een stille, betrouwbare kracht die op wat meer afstand de zaken goed in de gaten houdt. Ook bent u benoemd tot lid van het algemeen bestuur van het Bedrijfschap Hoefweg. En ook in uw geval heeft onze griffie teruggezocht wat als uw maidenspeech kan worden beschouwd. Weet u het nog? Nee. Het was op 9 juli 2018, uw bijdrage had betrekking op het zogeheten Plan van Scholen 2019-2022. Naar de details moet u mij maar niet vragen, maar die kent u misschien zelf nog wel. Nooit heeft u in deze en andere vergaderingen een onvertogen woord laten vallen. Althans, voor zover ik weet... In plaats daarvan toonde u zich een degelijk en uiterst correct volksvertegenwoordiger.

Hierbij had u stevast een belangrijk doel voor ogen: u wilde de belangen van Zoetermeer, of beter gezegd: de belangen van de inwoners van Zoetermeer zo goed mogelijk dienen. Ook u wil ik daarom niet alleen uitwaaien, maar ook bedanken. Ook voor uw inzet bestaat veel waardering en ik geef u nu de bloemen en de oorkonde. (Onder applaus overhandigt de voorzitter de oorkonde en het boeket.)

Dan roep ik de heer I.F. – Ivan – Beij naar voren.

Mijnheer Beij, beste Ivan. 'Sociaal bewogen met een rood en een groot hart'. Zo kan u misschien wel het best worden omschreven. Als we het over kleuren hebben, moet ook meteen uw betrokkenheid met het groen worden genoemd. Het verbaast me dan ook niet dat daar ook uw eerste bijdrage aan de debatten over ging: op 2 februari 2015 sprak u over de platanen in Seghwaert; wie kent deze bomen niet? ik hoor een zucht van herkenning door de zaal gaan.

De laatste ruim drie jaar verdedigde u in uw eentje de doelstellingen en de idealen van de SP. Dat is aan u wel besteed, want u bent gedreven en u houdt van een goede discussie. Een briefje met wat steekwoorden is voor u voldoende, u lijkt de volzinnen zo uit uw mouw te schudden. Ivan zei dan: 'doe mij maar een goed debat, dat is beter dan een vraag stellen en daarna het antwoord van het college krijgen.' Daar zit niets achter. Ik kijk nu naar rechts, maar... Dit, of iets van soortgelijke strekking, heeft u weleens gezegd over de wijze waarop u het liefst opereert.

Weet u nog dat ik in het kader van onze kennismaking bij uw moeder op bezoek ben geweest? Ik denk daar met veel plezier aan terug en weet sindsdien dat u uw vriendelijkheid niet van een vreemde heeft.

Acht jaar en precies één dag was u raadslid. U bent toegankelijk en u toonde zich altijd bereid om op een constructieve wijze mee te denken. Ook u wil ik dan ook bedanken voor dat wat u voor Zoetermeer heeft gedaan met bloemen en een oorkonde. Dank u wel. (Onder applaus overhandigt de voorzitter de oorkonde en het boeket.)

Dan wil ik nu de heer C.W.J. – Willem – Bos naar voren roepen.

Willem Bos, er is een mooie, Franstalige uitdrukking die luidt: 'l'histoire se répète', de geschiedenis herhaalt zich. De achtergrond ervan heb ik nu even niet paraat. Maar ik moest er wel aan denken. Want vier jaar geleden zwaaide mijn voorganger Aptroot u al uit en nu sta ook ik dat te doen. Is dat erg? Nee, natuurlijk niet. Het is illustratief voor uw gedrevenheid.

U heeft hart voor onze stad en u bent daarom na de vorige verkiezingen volop actief gebleven voor D66.

In september jl. maakte u uw rentree in het lokale bestuur na de verhuizing naar het oosten van het land van uw partijgenote Cora Huijbens. Met u keerde een enorme dosis ervaring terug in de raad.

Al met al bent u vijftien jaar, drie maanden en zes dagen gemeenteraadslid geweest. En wat voor een! U lijkt onvermoeibaar te zijn, u bent creatief en u beschouwt de voorgeschreven spreektijd als een hinderlijk obstakel bij het over het voetlicht brengen van uw standpunten en vele ideeën. U staat voor uw zaak. Dat bleek al meteen na uw beëdiging in juni 2003. In diezelfde vergadering stak u al van wal met uw mening over de 'concepthoogbouwvisie'. Deze nota noemde u, en ik citeer, 'een goed geschreven, helder leesbaar verhaal'. Er volgde een lang en doorwrocht debat. Op een opmerking uit de raad over de wenselijkheid van te veel details in die nota kwam u bovendien met een interessante bespiegeling. 'Een klein dingetje kan iets heel groots worden' hield u de anderen voor. 'Een klein scheurtje in de muur kan een behoorlijke barst worden en de hele zaak kan instorten,' voegde u daar nog aan toe.

Maar nu zit het erop – denk ik, voeg ik hier maar meteen aan toe. Want ik durf er mijn hand niet voor in het vuur te steken... Nee, in alle ernst: ook u wil ik bedanken voor uw geweldige toewijding en uw tomeloze inzet en daarvoor de oorkonde en de bloemen overhandigen. Dank u wel. (Onder applaus overhandigt de voorzitter de oorkonde en het boeket.)

Dan roep ik nu de heer Moree, Robbert Moree naar voren.

Mijnheer Moree, beste Robbert, ook u behoort tot de vertrouwde gezichten van onze gemeenteraad. In 2010 maakte u uw opwachting. Het betekent dat u drie termijnen de VVD heeft vertegenwoordigd. Dat ging u altijd goed af. Nuchter, weloverwogen en met zo nu en dan een knipoog en een kwinkslag bracht u de standpunten van uw fractie over het voetlicht.

Als voorzitter leidde u menig vergadering. Die over de Holland Outlet Mall – weet u nog? – mag waarschijnlijk tot de meest tumultueuze worden gerekend. Het was voor mijn tijd, maar vanzelfsprekend weet ik hoezeer dit onderwerp tot veel en felle discussies heeft geleid. Tijdens de bijeenkomst waarop ik doel, kreeg u met een ongekend aantal insprekers te maken. Sommigen maakten van hun hart geen moordkuil, maar u liet zich niet van de wijs brengen. Ook toen liet u zien hoezeer u discussies tot de kern, tot de essentie weet terug te brengen. Zoals we allen weten, komt dit de besluitvorming ten goede.

Nu gaat u ons verlaten en krijgt u wat meer tijd voor uw andere grote liefhebberijen. Hiertoe behoren fotografie en de autosport. U schrijft erover als freelancer en u bent hoofdredacteur van de Jaguar Gazette. Dat is het clubmagazine van de Jaguar Daimler Club Holland. Ik heb heel wat geleerd. Natuurlijk kruipt u ook zelf graag achter het stuur, dat weet ik nog van onze kennismaking, ik heb mooie foto's gezien, liefst van klassieke, zo stijlvol mogelijke auto's. Ja, ook zonder uw raadslidmaatschap komt u uw tijd wel door, schat ik zo in.

Toch weet ik zeker dat u uw raadswork en, natuurlijk, ons gaat missen. Want uw inspanningen getuigen stevast van enthousiasme en plezier. U houdt van het politieke vakmanschap. We zijn hier allen getuige van geweest. Ik wil ook u dan ook bedanken voor uw inzet voor onze stad. Er is veel waardering voor. In dit geval is dat ook nog eens op een wel heel bijzondere wijze onderstreept. Dat klinkt wat mysterieus. Ik zal u niet lang in spanning houden en wil u daarom zeggen dat het mij een eer en een genoegen is te kunnen bekendmaken dat het Zijne Majesteit de Koning heeft behaagd om ook u Robbert Moree te benoemen tot Lid in de Orde van Oranje-Nassau en ik feliciteer u van harte met deze Koninklijke onderscheiding die ik u nu graag wil uitreiken. Applaus voor de heer Moree. (Onder applaus speldt de burgemeester de heer Moree de onderscheiding op en overhandigt hem de oorkonde en het boeket.)

Dan kom ik bij de heer Schotel, J.W.C.B. – Jan Willem – Schotel.

Mijnheer Schotel, beste Jan-Willem, dan kom ik bij u. We hebben al diverse politieke geweldenaars voorbij horen komen. Ook u mag zich tot deze veteranen rekenen. Drie termijnen diende u de publieke zaak, gedurende bijna twaalf jaar legde u een enorme betrokkenheid met onze stad aan de dag.

Thema's als de energietransitie, duurzaamheidsontwikkeling en ruimtelijke ordening hebben altijd op uw speciale aandacht kunnen rekenen. En het groen, niet te vergeten. 'Jan Willem is een groene VVD'er,' staat op de internetsite van uw partij te lezen. Wat dit betreft, herinner ik me nog goed ons kennismakingsgesprek, waarin u ook over het kijken en bestuderen van vogels vertelde. Het is, net als het volleybal, een van uw liefhebberijen.

Misschien was het bovendien geen toeval dat uw eerste bijdrage als gemeenteraadslid aan het debat betrekking had op – weet u het nog? – de ontwikkeling van het Buytenpark. Dat was in juni 2010. Als raadslid droeg u uit hoezeer het lokale bestuur een afspiegeling moet zijn van Zoetermeer. Van heel Zoetermeer, dus van iedereen, van alle leeftijden. Weloverwogen en altijd heel bescheiden zette u zich in. Altijd toonde u zich bereid om, op welk terrein dan ook, te helpen en mee te doen.

Ook u verdient daarom veel complimenten en woorden van grote dank. En ook u valt zeer bijzondere lof ten deel. Want mijnheer Schotel, het is mij een eer en een genoegen om ook u te kunnen zeggen dat het Zijne Majesteit de Koning heeft behaagd om u, Jan Willem Cornelis Bernardus Schotel, te benoemen tot Lid in de Orde van Oranje-Nassau. (applaus) Ik feliciteer u van harte met deze Koninklijke onderscheiding die ik u zo graag wil overhandigen.

Ik wil u vragen om nog heel even geduld te hebben, want eerst wil ik deze bijzondere en allerlaatste vergadering van deze gemeenteraad besluiten met de constatering dat het een bijzondere periode is geweest. Wie hier nog aan twijfelde, zal dat na het voorgaande niet meer doen. De leden die blijven, wens ik succes bij de voortzetting van hun mooie en eervolle werk. Woensdagavond, bij de installatie van de nieuwkomers, komen we elkaar weer te spreken. En voor degenen die vertrekken – ik ben nog niet klaar met mijn verhaal, bemoei je er nou niet mee! zo jammer, zo'n griffier – hoop ik dat ook u een prachtige toekomst met nieuwe perspectieven en uitdagingen te wachten staat.

Er is straks alle gelegenheid om elkaar de hand te schudden en om tezamen het glas te heffen. En natuurlijk om degenen die een koninklijke waardering hebben gekregen te feliciteren. En zo kom ik weer bij u, mijnheer Schotel. Want die ga ik u nu opspelden en we gaan dan zo schorsen als ik dat heb gedaan want dan kunnen alle mensen elkaar even feliciteren. Ik ga nu de KO bij u opspelden,

applaus voor de heer Schotel. (Onder applaus speldt de voorzitter de heer Schotel de koninklijke onderscheiding op en overhandigt hem de oorkonde en het boeket.)

De **voorzitter**: Dames en heren, dan kijk ik naar de klok en ga ik nu de vergadering schorsen en stel voor dat we om 21.10 uur doorgaan. Dan hebben we twintig minuten schorsing. Ik schors de vergadering.

Schorsing

De **voorzitter**: Dames en heren, ik heropen de vergadering en geef het woord aan de nestor van de raad, mevrouw Van der Meer.

Mevrouw **Van der Meer** (Zó! Zoetermeer): Voor wie dacht dat hij klaar was met klappen... Ik houd trouwens mijn eigen volgorde aan. Wat er dadelijk gaat gebeuren, is dat ik noem over wie ik het ga hebben en diegene mag gewoon blijven zitten, maar het is wel fijn dat jullie dan even zodanig schuiven dat ik hem of haar kan zien. En ik eindig dan met een bedankje, en dan gaan jullie weer los. Goed, we beginnen even met algemeen gedeelte.

Namens de raad neem ik afscheid van de raadsleden die nu gaan.
Dat is een hele eer, fijn dat ik hier mag staan.

Maar voor ik daaraan begin eerst nog een andere plicht,
want na deze bijzondere periode besteed ik in dit gedicht,
ook graag wat aandacht aan het college, de griffie en aan alle ambtenaren,
want het waren dit keer hele moeilijke jaren.
Met enorme financiële tekorten, corona en nu een oorlog relatief dicht bij ons land,
was en is er buitensporig veel anders-dan-anders aan de hand.
De hele raad heeft gezien dat iedereen moest improviseren.
Dat viel niet mee, want al doende moesten we leren:
thuiswerken, maatregelen, bezuinigen, en vluchtelingen in de stad.
Iedereen heeft het flink voor de kiezen gehad.
Dus daarom college, griffie, en ambtelijk apparaat,
bedankt en een applaus namens deze oude raad!
(applaus).

Mevrouw **Van der Meer** (Zó! Zoetermeer): Ja, jullie kunnen het. Ik begin bij Willem Bos. Kunt u een beetje opschuiven, mevrouw Hostmann, zodat ik hem zo kan zien?

Willem Bos

Vier jaar geleden namen we ook al afscheid
en toen sprak ik als volgt over de goede oude tijd:
"Medio 2003 werd Willem Bos geïnstalleerd,
en toen is gelijk iets unieks gepasseerd:
de eerste anderhalf jaar in de raad zei hij nauwelijks iets,
wat interrupties hier en daar, maar verder eigenlijk niets."

Nou... dat ging heel anders in dit laatste halfjaar:
Terug van weggeweest stond Willem direct al klaar,
Op de avond van zijn installatie sprak hij direct met heel veel flair,
en tot verwondering van velen ging hij toen compleet contrair.
Over de Dorpsstraat ging het, en wég fractiediscipline,
want Willem Bos ging vol in de contramine.

Willem, je hebt in dit extra halfjaar veel van je laten horen,
vooral aan het berekende geluid kon je je heftig storen.

De kiezer heeft gesproken, je verlaat nu weer de raad,
in jouw geval zeg ik tot ziens, benieuwd wanneer je hier weer staat!

Dank je wel.
Willem Bos!
(applaus)

Mevrouw **Van der Meer** (Zó! Zoetermeer): Iedereen krijgt zijn verhaaltje in een envelop, van de griffie. Ik ga naar Pauline Mulholland.

Pauline Mulholland

Pauline zat maar kort in de raad, iets meer dan een jaar,
maar ze was ook al drie jaar commissielid dus vandaar,
dat ze al stevig ingewerkt was
en dat kwam natuurlijk goed van pas.

Over De Vlieger in Rokkeveen ging haar eerste raadsbetoog.
En gelijk hoorde je wat haar al steeds bewoog:
De samenleving ook op de wat kleinere schaal,
moet betrokken worden, zo ging haar verhaal.

Naar de mening van GroenLinks moest er wel wat rechtgezet:
Hoezo die sluiting door het te voortvarende inzet?
En de wijkregisseurs, zo hoorden wij haar beweren,
moesten aan de gang om de buurt te organiseren.

Pauline Mulholland was van samenleving, mensen en hun welzijn,
maar helaas, dit keer is de fractie te klein.
Nummer 5 past niet meer in de nieuwe raad,
dat is helaas hoe democratie in Nederland gaat.

En zoals we je leerden kennen heb ik vast goed ingeschat,
dat je heus nog wel actief blijft voor onze mooie stad.

Dank je wel.
Pauline Mulholland!
(applaus)

Jeffrey van Gils

De maidenspeech van Jeffrey van Gils in dit huis,
– ben je een beetje bang? Dan begin ik even overnieuw –

De maidenspeech van Jeffrey van Gils in dit huis,
ging over een parkeergarage, die van het ziekenhuis.
Het was een keurig debuut, met de tekst goed ingestudeerd,
maar na afloop werd de heer Van der Snoek gefeliciteerd.
Want de toenmalige burgemeester moest nog even wennen,
maar daarna hebben we allemaal Jeffrey heel goed leren kennen.

Hij interrompeerde erop los, soms zelfs een tikkie onbehouwen,
Hij is voor kernenergie, deelauto's, en vooral voor bouwen, bouwen, bouwen.

Jeffrey is altijd bezig met de politiek en met de VVD,
eerst als assistent in de Tweede Kamer en nu helpt hij in Rotterdam mee,
als hoofd van het fractiebureau voor hem ook daar flinke opgaven,
want de lokale fractie is de tweede partij van die stad met de haven.

Jeffrey startte in de raad omdat er in mei 2018 een zetel beschikbaar kwam,
dat was omdat Jan Iedema een plaatsje voor een wethouder innam.
En de geschiedenis gaat zich waarschijnlijk wel herhalen, dit jaar.
We nemen dus nu wel afscheid, maar Van Gils staat alweer klaar.

Dank je wel.
Jeffrey van Gils!
(applaus)

Thera Hoekstra

Thera kwam in de raad op 29 mei 2018.
Toch is haar naam al in eerdere notulen te zien.
Want twee weken voordat ze als raadslid werd geïnstalleerd,
werd ze al in de communicatiewerkgroep geparachuteerd.

Haar maidenspeech betrof het zwembad en ze diende een motie in,
het fietsverkeer moest daar veiliger, het was een mooi begin.

De samenspraakbijeenkomsten moesten beter georganiseerd, met een gouden standaard,
het was een goede motie en hij werd prompt aanvaard.

Thera heeft een passie voor cultuur in onze stad,
en ze veroorzaakte over de visie behoorlijk wat debat.
Prioritering moest er komen en daarvoor diende ze een amendement en een motie in,
het amendement haalde het niet, maar met de motie kreeg ze haar zin.

Vorig jaar werd zij lid van het presidium, met behoorlijk wat succes,
want met merkbare ervaring als docent, houdt zij iedereen bij de les.
In de fractie was Thera de secretaris en de grote regelaar,
dat wordt wennen voor de fractie want Thera is na vanavond klaar.

Dank je wel.
Thera Hoekstra!
(applaus)

Esmee van Oudheusden

Esmee leerden we eerst kennen als insprekerster in deze raad:
Als ondernemer uit het Stadshart maakte zij zich vreselijk kwaad.
In 2017 vond zij ons allemaal behoorlijk dom,
en riep: 'Stop definitief met die vreselijke HOM!'

Toch viel de kennismaking met de raad blijkbaar mee,
want in mei 2018 ging ze voor het CDA met ons in zee.
Haar maidenspeech was al twee maanden later over de scholen in de stad:
de toelating van islamitische scholen zorgde toen voor veel debat.
Esmee, namens het CDA, was daar toen op tegen,
want de wettelijke eisen lieten zij zwaar wegen.

Daarna groeide haar interesse in het onderwijs gestaag.
Ze werd schooldirecteur in Transvaal in buurgemeente Den Haag.
Want ja, islamitische leerlingen moeten ook van alles leren,
en liefst daarna ook nog gaan studeren.
Dus in plaats van het college houdt ze nu leerlingen bij de les!
We wensen haar daarbij van harte, heel erg veel succes!

Dank je wel.
Esmee van Oudheusden!
(applaus)

Ineke van den Berg

Ineke kwam in 2018 voor de SP in onze raad,

En bij het resultatendebat in juni sprak zij al heel kordaat:
Was de stadsmarshall wel genoeg voor het veiligheidsgevoel?
Liever zag ze méér handhavers, zichtbaarder voor dat doel.
'We mogen trots zijn op Zoetermeer als fijne groene stad',
zo sprak zij in die maidenspeech in haar allereerste debat.

Minder gelukkig bleek zij bij de fractie van de SP.
Al in december stuurde ze bericht: ik doe daar niet meer mee.
Ze keek in de wet, en besloot heel vermetel:
'Ik begin voor mezelf en ik houd die rooie zetel.'

Ze deed niet aan amendementen en er kwam één motie van haar hand,
die ging over afval bij de kringloop, maar is bij de stemming gestrand.
Wel was ze vaak bereid om met moties mee te doen,
meestal als het ging over armoede of over ons mooie groen.

Fractie Van den Berg kwam, maar had uiteindelijk geen lang leven.
Ze sloot zich aan bij de PvdA en staat daar op nummer zeven.
Dus wie weet zien we Ineke ooit nog in de raad voor die partij,
Maar op dit moment is het voor het haar helemaal voorbij.

Dank je wel.
Ineke van den Berg!
(applaus)

Claire Hostmann

Claire begon in onze raad niet met een maidenspeech maar met prikkelende vragen:
Hoe kunnen mensen zonder pc eigenlijk een ZoetermeerPas aanvragen?
En die digitale formulieren waarbij steeds hetzelfde moet worden opgegeven?
Dat moet toch makkelijker kunnen? Wethouder, regel het even!
En er moet ook op te moeilijke taal worden gelet,
alles moet eigenlijk op niveau B1 worden gezet.

Haar maidenspeech kwam bij een resultatendebat,
en begon met: 'Hoe kan het dat in een stad,
waar sommige mensen maandelijks kunnen sparen,
anderen niet genoeg geld hebben voor hun eetwaren?
En kwamen in het jaarverslag wel de goede groepen aan de orde?
Of waren die in de gemiddelden helemaal onzichtbaar geworden?
Want met die gemiddelden lijkt het alsof iedereen tevreden is en alles best wel gaat,
terwijl de kwetsbare mensen niets is gevraagd en men buiten de samenleving staat.

Samenleving was Claires aandachtsgebied in de afgelopen jaren,
Ze deed dat met verve maar moest ook ervaren,
vergaderen, lezen, moties maken en stukken amenderen,
kost erg veel tijd. Ze kan het niet meer combineren.

Dank je wel.
Claire Hostmann!
(applaus)

David Weekenstroo

Zoetermeer begon met Raden in Verzet, ons Actiecomité!
En David Weekenstroo deed vanaf het begin keihard mee.
Hij was van de publiciteit en vergat nooit de persberichten,
en ook met twitters probeerde hij de Kamer te laten zwichten.
Vooralsnog zijn we nog niet klaar met knokken met de regering,
maar voor het aandeel van David in ieder geval veel waardering.

Zijn maidenspeech hield hij over een nieuwe moskee in een interpellatiedebat, hij vertelde toen dat er voor iedereen een plek is, in onze stad. David was woordvoerder verenigingen, belastingen en veiligheid, maar ook aan de Omgevingswet besteedde hij veel tijd. Omdat hij vanuit zijn baan veel wist van die nieuwe wet en de mogelijke effecten, stelde hij voortdurend vragen over onder andere de financiële aspecten. Regelmatig zat het college dan met de mond vol tanden, hadden dan net niet het complete antwoord strak voor handen.

Ook kwam hij voor de slachtoffers van de toeslagenaffaire in het geweer, het college werd door hem bestookt met vragen, keer op keer. David viel door de verkiezingsuitslag net buiten de nieuwe raad, maar ik weet zeker dat hij politiek actief blijft en ooit hier weer staat.

Dank je wel.
David Weekenstroo!
(applaus)

Esmael Zamani

Esmael Zamani hield een maidenspeech die klonk als een mooi gedicht, 'Durf te dromen, durf te doen!' hij schiep een prachtig vergezicht. Zijn verhaal ging over het Zoetermeerse Werkbedrijf, De Binnenbaan, en dat D66 de inrichting liever anders had gedaan. College en raad kwamen te veel op afstand van de nieuwe organisatie, en dat vond Esmael helemaal geen goede situatie.

Niet alleen werkgelegenheid hoorde tot zijn fractietaken, ook groen en duurzaamheid moest hij bewaken.

Esmael is van de cijfers en controleren kan hij top, dus hij gaf zich gelijk voor de Auditcommissie op. Daar leerden we hem kennen als een zorgvuldige vent, en dat was ook te verwachten van een Nyenrodedocent.

Esmael was een van de jongsten in onze gemeenteraad, dus zijn fractie moest hem uitleggen, waar Swiebertje voor staat. D66 heeft dit keer wat minder goed gescoord, dat is de reden dat hij nu niet nog eens raadslid wordt.

Gelukkig voor zijn fractie blijft hij wel om te assisteren: vanaf woensdag zal hij zich als commissielid presenteren.

Dank je wel.
Esmael Zamani!
(applaus)

Raymund Zinck

Raymund, was niet iedere week bij de fractie present, want iedere maand – zo was hij gewend – moest hij op donderdag, ik zou het nooit hebben geraden, naar zijn kookclub, om te bakken en te braden.

Maar als hij er wel was, bij de fractie van de VVD, dan deed hij stevig aan de discussies mee. Hoewel rustig van aard, die Raymund Zinck, werd hij soms kwaad en weerde zich flink!

Vooral over rotjes en vuurpijlen vlogen de vonken in het rond.
Raymund is tégen vuurwerk, dat jullie weten wat hij vond.

In de raad in de afgelopen jaren was hij niet zo vaak aan het woord,
de eerste keer hebben we hem over de islamitische scholen gehoord.

Raymund zat ondertussen wel voor Hoefweg en Bleizo in het AB.
Namens de hele raad, niet alleen voor de VVD.
Dus Raymund extra bedankt voor je inzet voor Zoetermeer.
Het ga je goed, en wellicht zien we je nog een keer.

Dank je wel.
Raymund Zinck!
(applaus)

Arco Weening

Na ruim 9 maanden als commissielid kwam Arco in onze raad erbij
als afgevaardigde van de Staatkundig Gereformeerde Partij.
Hij voerde het woord namens de fractie ChristenUnie/SGP,
en praktisch vanaf de eerste dag deed hij ernstig met ons mee.

Het begon met een mededeling die hij vanaf het spreekgestoelte wilde doen,
direct al wat discussie met de burgemeester, zo begon hij toen.
Het bleek te gaan om het eeuwfeest van zijn partij,
en hij overhandigde de burgemeester het jubileumboek daarbij.

Arco Weening is een man van traditie, zo zagen we hem altijd keurige pakken dragen,
en hij heeft een oranje SGP-stropdas voor de bijzondere dagen.
Meestal was hij streng tegen zowel college als raad,
hij sprak over een trein met veel geluid en rook die nog steeds op het station staat.

Namens zijn fractie laat ik op de valreep nog even aan iedereen weten:
Arco Weening is 's avonds altijd op zoek naar wat te eten.
En liever niet vergaderen tot in het diepste van de nacht,
want tsja, ook voor hem gold dat 's morgens het gewone werk weer wacht.
Hij wil graag meer tijd vooral voor de kleinkinderen en voor thuis,
en daarom verlaat hij vandaag de fractie en dit huis.

Dank je wel.
Arco Weening!
(applaus)

Michael van der Snoek

Michael van der Snoek begon als commissielid in 2014, dat was toen in mei,
en precies 4 jaar later kwam er in zijn fractie een plaatsje in de raad vrij,
want Margreet van Driel kon verder als wethouder voor de Lijst Hilbrand Nawijn,
en toen kon ze natuurlijk geen raadslid meer zijn.

Michael was haar opvolger en hij kwam al snel aan het woord,
want al na twee maanden hebben we hem in de raad gehoord
en – best wel bijzonder – hij startte met mondelinge vragen,
om over de afdoening van kwijscheldingen te klagen.

In de brief aan de mensen, zo had hij op huisbezoek gezien,
stond dat die mensen eigenlijk van verdere vragen moesten afzien.
Het college vond de afhandelingstermijn geen punt, dat bezorgde niemand last,
maar die rare zin over het vragenstellen zou snel worden aangepast.

Na dat succes volgde nog diezelfde raad, zijn maidenspeech waarin hij zei te hopen, dat door het overleg met de buurt het Orthopedisch Centrum geen vertraging op zou lopen.

Op de kandidatenlijst van de LHN stond Michael op plaats 6, dus het kan zomaar zijn, dat we hem nog wel terugzien voor de lijst van Hilbrand Nawijn.

Dank je wel.
Michael van der Snoek!
(applaus)

Armin Bauer

Armin loopt al 8 jaar mee in de politiek van deze stad, maar ook daarvoor had hij er al veel mee te maken gehad. Hij begon op een ondersteunende manier, want van Anja van Zandvoort is hij de echtgenoot, dus de politiek zat al jaren in hun huwelijksboot.

Toen Anja hier vertrok greep Armin zijn kans maar wel voor een andere fractie, Armin kwam voor GroenLinks eerst als commissielid in actie. Dat heeft hij 4 jaar trouw en constructief gedaan, en vervolgens is hij in 2018 de raadsbankjes in gegaan.

Zijn maidenspeech ging over de parkeerplaatsen bij het LangeLand Ziekenhuis, maar voor hij begon begroette hij eerst iedereen en ook de vele mensen thuis, én tevens de toehoorders die waar ter wereld dan ook keken via internet, alsof de raadsvergadering als het Eurovisiesongfestival werd doorgezet.

Als extra klus zat Armin in een adviescommissie van de MRDH namens de raad, het betrof de vervoersautoriteit die over de wegen en het OV in de regio gaat. Dus Armin onze hartelijke dank en succes voor bij je thuis, dat wordt best wennen, met jullie beiden alle avonden in huis!

Dank je wel.
Armin Bauer!
(applaus)

Ivan Beij

Gisteren acht jaar geleden kwam Ivan in de raad voor de SP. Toen helemaal niet alleen, er kwamen drie kameraden mee. Dat was gelukt met pannensponsjes en andere rode materialen: een fractie van vier vol ambities en socialistische idealen.

Ivan werd benoemd voor het stadsgewest Haaglanden als lid van het AB, maar hij hield niet van het ondemocratisch gebeuren, dus tegen de MRDH zei hij nee.

Zijn maidenspeech ging over bomen, de platanen in Seghwaert. Zijn oplossing was: breng per boom de situatie in kaart. Op Twitter had hij het over een hoofdpijndossier gehad, en toen prompt een standje over te weinig positiviteit van de wethouder gehad.

Ook het toen slecht functioneren van de RandstadRail stelde hij aan de orde, bewoners en SP waren het spuugzat zo bleek uit zijn woorden. Dure kaartjes en slechte service, zo sprak Ivan in 2015, Het werd tijd dat de gemeente Zoetermeer zijn tanden eens liet zien.

Ivan heeft het in die jaren bijzonder naar zijn zin gehad, dus hij ging door, ook in 2018 gingen hij en zijn partij ervóór, Voor de winst, maar dat viel dit keer tegen: op basis van de uitslag hebben ze toen twee zetels gekregen.

En al snel werd toen zijn fractie ook nog gehalveerd,
de raad was net als Ivan een tikkeltje geshockeerd.
Toen moest hij verder als eenmansfractie en dat valt allemaal niet mee,
want ga je dan naar een commissie over wonen of over jeugdzorg als SP?

En dan nog de grote debatten, Ivan las zich suf,
en soms deed hij het gewoon, een beetje op de bluf.
Maar altijd probeerde Ivan met het socialistische geluid te scoren,
SP tégen marktwerking, konden we heel vaak horen.

Voor Ivan stopt het nu, voor hem is het nu mooi geweest.
In zijn eentje een fractie runnen vond hij niet altijd een feest.
Waarschijnlijk denk je vanavond, of anders wel vannacht,
ziezo, het was geen eitje, maar ik heb het wel volbracht.

Dank je wel.
Ivan Beij!
(applaus)

Robbert Moree

Robbert Moree kwam in de raad in 2010,
dus we hebben hem wel drie periodes gezien.
Soms was hij er een keertje niet dat kwam door zijn dienstverband,
want voor werk bij een ministerie moest hij dan naar het buitenland.

Maar meestal was hij gewoon aanwezig voor de VVD,
en voor onderwijs en jongeren ging het woord dan naar de heer Moree.
Zijn maidenspeech ging over het ontwikkelen van brede scholen in de stad,
zijn eerste amendement samen met Leefbaar heeft toen geen succes gehad.

Prachtige speeches heeft Robbert gehouden met moeilijke woorden,
zo betoogde hij: kinderen moeten niet de zwemsjaak van de zwemcheque worden.
Ik moest warempel oefenen op deze prachtige zin.
Het betrof trouwens een discussie met mevrouw Huri Sahin,
waarin zij beiden uit eigen ervaring met het schoolzwemmen spraken,
maar van de conclusie kon ik achteraf toch geen chocolade maken.

In mei 2014 meldde Robbert zich aan als presidium-kandidaat
en in zijn aanbevelingsspeech sprak hij over dualisme tussen college en raad.
Hij wilde commissies voorzitten, dienstbaar, met afstand van zijn politieke pet,
en ook een effectieve discussie hoorde bij zijn belofde inzet.

Hij werd prompt gekozen en bleef in het presidium tot de dag van vandaag,
agenda's bepalen en commissies voorzitten, hij deed het graag.
De raad was zeker ook content en heel tevreden.
Dus hartelijke dank voor deze extra werkzaamheden.
In de fractie was ook eenieder blij met Robbert Moree,
want hij bracht bergen snoep en paaseitjes mee.
En hij zorgde voor een gulle stroom van foto's van Zoetermeer,
maar ook van auto's maakte hij plaatjes keer op keer.

Via Facebook kregen we trouwens ook heel vaak bericht,
– ik moet het echt even noemen in dit gedicht –
van het gevecht van Robbert tegen het vuil op straat en in het groen,
want samen met zijn vrouw en een vuilniszak ging hij er vaak zelf wat aan doen.

Robbert vond het leuk in de raad, hij heeft ervan genoten,
maar zijn termijn zit er nu op en wordt bij dezen afgesloten.

Dank je wel.
Robbert Moree!
(applaus)

Jan Willem Schotel

Jan Willem Schotel werd in maart 2010 raadslid voor de VVD,
maar daarvóór deed hij al heel actief mee,
want hij was begonnen als medewerker van de fractie
en behalve met de notulen kwam hij onder meer in actie
met een onderzoek naar de invoering van de Wmo in andere steden,
om te bekijken hoe ze dat elders nu eigenlijk deden.
Het raadslid van de VVD met de Wmo in haar pakket,
werd daardoor piekfijn op het goede spoor gezet.

Maar sinds Jan Willem in 2010 zelf zijn zetel kreeg voor onze stad,
heeft hij het vooral over de ruimtelijke inrichting van Zoetermeer gehad.

Zijn maidenspeech betrof de visie Buytenpark met onder andere een natuurstergebied,
en voor SnowWorld lag er toen nog een vierde baan in het verschiet.
Dat plan werd later gewijzigd in een verlengde derde baan,
en daar hebben wij als raad heel wat jaartjes over gedaan.

Zoals gezegd Jan Willem was vooral van de ruimtelijke ordening,
nooit sprak hij één woord te veel bij de commissiebehandeling.
Wel was hij aanwezig bij praktisch iedere bewonersinformatieavond,
sowieso als het ging over woningen of over nieuwbouwgrond.

Namens de raad zat hij bij de MRDH in de adviescommissie over de vervoersautoriteit.
Hij deed dat heel erg zorgvuldig en dat kostte hem best veel tijd,
want vooraf werd steeds besproken wat er in de commissie zou worden bedisseld,
en na afloop een verslag van wat er uiteindelijk was gewisseld.

In de fractie werd Jan Willem heel erg gewaardeerd.
Zijn standpunten waren altijd op feiten gebaseerd.
En Jan Willem is betrouwbaar en vooral ook heel loyaal,
al was hij het niet met alles eens, als groene liberaal.

En ook zijn droge humor viel goed bij zijn collegae,
want gezelligheid en grappen horen wel bij de VVD.

Jan Willem heeft zijn 15^e lustrum al gevierd en de leeftijd begint te tellen,
vandaar het besluit om hem niet meer boven in de kandidatenlijst op te stellen.
Dat betekent dat we afscheid nemen van deze groene VVD'er
want hij wordt vanaf morgen fulltime AOW'er.

Persoonlijk zeg ik nog niet vaarwel in dit laatste woord,
wij zien elkaar nog in Artis, Blijdorp of Amersfoort!

Dank je wel.
Jan Willem Schotel!
(applaus)

Klaasjan de Jong

In 2002 kreeg het CDA 6 zetels in de raad van deze stad
en nooit hebben ze meer zo'n spannende begintijd gehad.
De raadsleden kwamen en gingen in het eerste jaar.
En in november stond toen Klaasjan de Jong klaar.

Het begin van een lange tijd in het Zoetermeerse bestuur
en hij sloeg direct al een goed figuur.
Want in december van 2002 kwam zijn eerste optreden
– het onderwerp is tot op de dag van vandaag omstreden –
het ging over de belastingen en de afvalstoffenheffing, ja ook toen!
Want bewoners laten opdraaien voor diftarkosten, dat moesten we maar niet doen!

Klaasjan is altijd zeer geïnteresseerd geweest in de financiën en in control,
daarom speelde hij in de Auditcommissie praktisch altijd een stevige rol.
Menig accountant stelde hij pittige vragen over de managementletter:
hij begrijpt de begroting ook zonder de cursus van Esther Spetter.
Van moties zonder dekking was hij nooit gediend,
en bij zijn eigen voorstellen was dat altijd goed uitgekend.

In 2012 beleefde de CDA-fractie weer een bijzondere tijd,
zij ontsloegen hun eigen wethouder, tot zijn grote spijt,
want dat was de tweede keer dat hij moest opstappen uit het college van B&W,
eerst vanwege Sterigenics en daarna vanwege de GGD.
Voordat een nieuwe wethouder in het college werd benoemd, debatteerde de raad nog uitgebreid,
was vervanging eigenlijk wel nodig, voor de resterende tijd?

Maar zo riep de coalitie toen in koor,
samen uit, samen thuis, en de benoeming ging gewoon door.
En weer stond Klaasjan klaar om de taken over te nemen.
Tot het CDA in 2014 geen wethouder meer kon claimen.
Als wethouder had Klaasjan vooral met de Wmo heel wat te stellen,
en ook toen ging het al over de aanvraagafhandeling, die moest versnellen.

Klaasjan werd dus in 2014 weer raadslid en zat toen zijn fractie voor.
Dat voorzitterschap droeg hij na twee jaar over: hij ging als gewoon raadslid door.
In 2018 werd Klaasjan de plaatsvervangend voorzitter van de raad,
en natuurlijk voorzitter van het presidium en hij deed dat adequaat.
Natuurlijk weten dan 38 raadsleden vaak hoe iets veel beter moet gaan,
maar Klaasjan bleef altijd rustig en trok zich er niet te veel van aan.

Want dat is altijd een belangrijk kenmerk van Klaasjan geweest,
door zijn rustige vriendelijkheid is samenwerken met hem een feest.
Hij heeft zich twintig jaar ingezet voor de raad en vooral voor onze stad.
We hebben in hem een prachtig voorbeeld gehad.

Dank je wel.
Klaasjan de Jong!
(applaus)

De voorzitter: Dank je wel Marijke, voor deze prachtige gedichten! Ik denk dat ik namens iedereen spreek, maar ook zeker namens de mensen die afscheid nemen, dank voor al het werk want volgens mij is het heel veel werk als ik het zo hoor. (applaus) Iedereen heeft volgens mij ook nog eens keurig zijn gedicht gekregen dus kan het ook nog eens in alle rust nalezen.
Dan is er natuurlijk aan het eind van deze vergadering ruimte voor de raadsleden die afscheid nemen vanavond om het woord te voeren. Ik heb er al vier op een lijstje staan; de heer Weening, de heer Beij, de heer Moree en de heer De Jong. Ik weet niet of er nog anderen zijn? Ja? Ik zet je erbij en dan mag jij beginnen, Claire. Je mag voor de laatste keer hierachter staan, dan kunnen er mooie foto's worden gemaakt. Mevrouw Hostmann, moet ik keurig zeggen.

Mevrouw Hostmann (GroenLinks): Goedenavond allemaal.
'Hoe kan het dat in een stad waar zo veel mensen maandelijks geld overhouden om te sparen er ook mensen zijn die te weinig geld overhouden om te kunnen eten? En hoe kan het dat in een stad waar zo veel mensen in een fijn huis wonen en zich thuis voelen, er ook mensen zijn die meer dan vijf jaar moeten wachten op een fatsoenlijke en betaalbare woning? Hoe kan het dat in een stad waar zo veel

jongeren gelukkig opgroeien er ook jongeren zijn die zware jeugdzorgtrajecten nodig hebben?' Zo begon ik aan het begin van mijn raadsperiode mijn maidenspeech. De problemen waar ik over sprak zijn er nog steeds. Het lijkt wel alsof ze erger zijn geworden. Stijgende energiekosten, inflatie, aanhoudende woningcrisis en de onwil van het rijk om gemeenten het geld te geven dat zij nodig hebben om in te zetten op jeugdzorg en het voorkomen daarvan. Toch hebben we de afgelopen raadsperiode dingen bereikt. Denk bijvoorbeeld aan het schoolontbijt en aan het Sociaal Innovatie Fonds waarmee zwaardere zorg zoals jeugdzorg kan worden voorkomen. Ik realiseer me dat de gezette stappen niet voldoende zijn, en ik neem vanavond afscheid van deze raad, dus ik kan niet meer bijdragen aan de oplossing vanaf deze plek, dus maak ik graag gebruik van deze kans om de nieuwe raad op het hart te drukken dat alle Zoetermeeders het verdienen om gelukkig te zijn. En om dat te bereiken moet de gemeente investeren in mensen. Zet in op armoedebestrijding, op preventie van jeugdzorg, op woningbouw. Want wie wil er nu niet in een Zoetermeer wonen waar alle inwoners gelukkig zijn, geld overhouden om te kunnen sparen en waar iedereen in een fijn huis woont en waar alle jongeren gelukkig opgroeien? Dank u wel. (applaus)

De **voorzitter**: Dank, mevrouw Hostmann, Claire mag ik zeggen, voor deze boodschap die je nog even meegeeft. Ik dacht bijna 'die gaat inspreken woensdag', maar dat was het niet. Ik ga naar mijnheer Weening.

De heer **Weening** (ChristenUnie-SGP): Na vier jaar afscheid nemen is eigenlijk te snel, hè? Dat vind ik zelf eigenlijk wel, echter in combinatie met een veeleisende baan is het eigenlijk niet te doen en dat vind ik erg jammer. En zou het nu een trend zijn, dat mensen met een veeleisende fulltime baan dat niet meer kunnen combineren met het raadslidmaatschap? Ik heb Derya meegemaakt, en net Claire. Ik denk dat dat wel ingewikkeld is en ik zou er wel voor willen pleiten dat daar eens wat aan wordt gedaan om meer ruimte te creëren om toch ook naast een pittige baan dit te kunnen doen, want ik heb het met veel plezier gedaan. Als ik hier sta en beseft dat het de laatste keer is, dan doet me dat ook wel wat en tegelijkertijd keek ik ernaar uit, want het was eigenlijk niet vol te houden. Die vergaderingen die regelmatig tot 01.00 uur, 01.30 uur duurden. Om 06.15 uur ging dan weer de wekker. En ja, dat voel je gewoon.

Ik kijk dus met veel plezier terug. Ik ben niet alleen vier jaar raadslid geweest. Ik ben ook een jaartje commissielid geweest en negen jaar bestuurslid van de SGP, waarvan ook een aantal jaar als voorzitter.

De burgemeester zei, of was het Marijke van der Meer, dat ik nogal streng ben. Het was Marijke, hè? De veelheid aan politieke partijen maakt dat er veel geïnterrupteerd wordt en er ook veel sprekers zijn. Een andere opzet van vergaderingen lijkt wel zinvol. Maar veel partijen vraagt ook veel zelfreflectie van partijen. Is iedere interruptie echt noodzakelijk. Wat voegt het toe? Francijn en ik hebben altijd geprobeerd om heel kritisch te zijn naar interrupties. Niet hetzelfde woord herhalen van anderen, dat is in zo'n omgeving waar er veel partijen zijn, best belangrijk want daarmee maak je het voor iedereen haalbare kaart en natuurlijk die avonden wat minder lang.

ChristenUnie-SSP is een bijzondere combinatie eigenlijk. Want Francijn is ChristenUnie en ik SGP, links en rechts. We hebben geconstateerd dat we ver moesten terugkijken naar een moment dat de verschillen binnen onze fractie tussen links en rechts zo groot waren. We hebben nog nooit zo'n linkse ChristenUnie gehad en zo'n rechtse SGP'er. Toch ging dat altijd goed en waren we een geweldige tandem en ik wil je daar een geweldig compliment voor geven, want het is ook jouw verdienste dat wij zo goed met elkaar hebben opgetrokken. Dank je wel daarvoor. (applaus)

Ik ga heel veel mensen bedanken want ik wil jullie alle 38 bedanken en het college erbij want politiek bedrijven doe je met z'n allen. Er is altijd ruimte geweest en ik heb altijd ruimte gevoeld. Ik heb me nooit een buitenstaander gevoeld en dat is ook mooi om te zeggen. Dat je je na vier jaar gewoon geaccepteerd voelt, ook als minderheid, zeg ik er dan maar even bij.

Mijn dank ook aan de griffie, dat doe ik via jou Robin, en alle mensen die daar hard hebben gewerkt de afgelopen jaren. Ik was het niet altijd eens met de voorstellen als het gaat om corona en dergelijke, maar goed, daar gaan we het dan een andere keer maar over hebben. Dank aan de aan de ambtenaren ook en aan de bodes die steeds hun werk hebben gedaan. Dank.

Ik wil ook burgemeester Bezuijen niet vergeten. U refereerde al aan het rondje langs de Zoetermeerse kerken. Dat was best goed, want dat is een heel ontspannen manier om dat deel van de stad te leren kennen. We zijn nog het kerkgebouw in gegaan waar ik deel van uitmaak, de Morgensterkerk. En ja, wij waren een vacante gemeente en u heeft toegezegd dat als er een dominee kwam, u bij de bevestiging zou zijn. Bij dezen bent u hartelijk uitgenodigd voor 26 juni a.s. Onze vestigingen zijn altijd open op zondag, dus u bent ook van harte welkom dan om dan acte de présence te geven.

Ja natuurlijk, ook een woord van dank aan mijn vrouw, Jacqueline, ze zit daar. Ze zal misschien denken

'nou, dan komt hij wat meer thuis', maar dat kun je vergeten hoor, want die racefiets ga ik echt oppakken en daar ga ik nog even heel veel kilometers mee maken met mijn zwager Job, de voorzitter van de SGP. Leuk dat je er bent, Job.

Ik ben aan het eind van mijn speech en ik ben toch SGP'er dus ik wil als laatste God bedanken, want dat is mijn inspiratiebron. Dat is de reden dat ik besta. Dat is de reden dat ik doe wat ik doe. En ik wens jullie allemaal Gods zegen toe. Dank je wel. (applaus)

De voorzitter: Dank voor deze mooie bijdrage, jouw laatste in deze raad. Dan ga ik naar de heer Beij.

De heer Beij (SP): Voorzitter, Michel, mijnheer de burgemeester, dank, Ik ga het kort houden. Ik heb niet eens een spiekbriefje bij me dit keer. Heel lang kan het nooit zijn.

Ik wil na acht jaar toch gebruikmaken van mijn spreekrecht de laatste keer, om in de eerste plaats iedereen van het ambtelijk apparaat te bedanken. Robin Blokland, topper die me ontzettend heeft geholpen de afgelopen acht jaar, en de rest van het team van de griffie, de bodes, de mensen van de catering, iedereen wil ik in de eerste plaats te bedanken. Ook mijn collega's hier. Het voordeel als je acht jaar in de gemeenteraad zit, is dat je een hoop variëteit aan collega's leert kennen; linkerkant, rechterkant. Ik heb altijd geprobeerd in elk geval me zo eerlijk mogelijk op te stellen naar iedereen. En ongeacht de politieke kleur. Je mag iemand wel of niet zo, en dat is nu eenmaal hoe het leven werkt, dus dat is ook hoe het hier werkt. Ik heb ontzettend veel mooie mensen leren kennen die mij inhoudelijk beter hebben gemaakt. En waar ik gewoon heel goede en leuke debatten mee heb gehad en ook ontzettend fijn mee heb samengewerkt. Die wil ik ontzettend bedanken.

Dan nog een laatste kort woord aan de nieuwe raadsleden. Ik word niet zo iemand die elke week gaat inspreken in de nieuwe raad. Ik zal ongetwijfeld nog wel mijn gezicht laten zien, maar ik wil toch van deze plek in de eerste plaats de nieuwe raad ontzettend veel succes wensen. Iedereen. En in de tweede plaats, nog iets over het college waar ik op zakelijk vlak altijd een haat-liefdeverhouding mee heb gehad, maar op persoonlijk vlak zijn het stuk voor stuk allemaal toppers. Nieuwe raadsleden, de wethouder is geen onderdeel van jullie fractie. Laat je niet gek maken, heb een eigen mening, durf die ook uit te spreken binnen de fractie en teken niet altijd blind bij het kruisje. Dat maakt het voor iedereen de komende vier jaar leuker. Dank allemaal. (applaus)

De voorzitter: Dank, mijnheer Beij, Ivan, voor je mooie woorden. Dan de heer Moree.

De heer Moree (VVD): Ik heb wel een spiekbriefje meegenomen, dus het kan bij mij langer duren.

Geachte voorzitter, leden van de raad, dames en heren, lieve Irma. Op een bijzonder moment als dit wil ik toch graag een paar woorden zeggen, terugkijkend en vooruitkijkend.

Terugkijkend is er allereerst grote dankbaarheid. Dankbaar dat ik twaalf jaar mocht meewerken aan het besturen van Zoetermeer. Dankbaar voor het vertrouwen van de inwoners. Dankbaar voor het vertrouwen dat de lokale VVD in mij stelde en de camaraderie van mijn fractiegenoten. Dankbaar ook voor de samenwerking met andere raadsleden, want we doen het tenslotte samen, dat besturen van Zoetermeer. En dank aan de burgemeester voor zijn mooie woorden. En aan onze nestor voor haar mooie rijmelarijen. Een kunststukje is het. Dank je wel.

Mijn grote dank gaat ook uit naar de medewerkers van de griffie en naar de bodes, niet te vergeten, die met hun inzet, het leven van een raadslid makkelijker en aangenamer maken. Speciaal de steun van de griffie voor mij als commissievoorzitter was heel erg fijn. Ook dank aan de ambtenaren van deze mooie gemeente en het werk dat zij voor de stad doen en dus voor ons. Ook blij met de erkenning van het raadswerk van Zijne Majesteit. Ik ben zeer vereerd met die koninklijke onderscheiding, een mooie koninklijke punt achter twaalf jaar raadswerk.

Dan vooruitkijkend. Dank ook aan de kiezer dat ik vanaf nu weer meer tijd voor mijn gezin en hobby zal hebben. Want dat zijn de mensen en de onderwerpen die als eerste merken dat je de raad ingaat. Vanaf nu vervul ik weer de rol van inwoner. De inwoner die u het vertrouwen geeft de stad behoorlijk te besturen. Met het verdeelde partijenlandschap was het signaal van de inwoners helaas niet heel duidelijk. Of misschien juist wel. De kiezer wil door het brede en verschillende stemmen misschien dat u juist met veel partijen gaat samenwerken in het stadsbestuur. En samenwerken in dat bestuur vraagt minder 'ik' en meer 'wij'. Compromissen dus. En ook daarover kunnen partijen richting hun kiezers transparant zijn. En dan samen hard aan de slag voor Zoetermeer. En samen ook verantwoordelijkheid nemen voor de effectieve uitvoering van het brede compromis dat partijen samen bereiken. De plussen en de minnen. Ik reken op u.

Nog een hartenkreet. Zoetermeer is de stad waar grondrechten en de rechtsstaat altijd hoog in het vaandel stonden. Ik ga ervan uit dat de raadsleden zich ook de komende vier jaar voluit daarachter scharen. Ik heb daar als inwoner recht op.

Ik eindig positief. Ik vond het raadslidmaatschap geweldig leuk. Het is ook leuk, je doet het samen. Het is soms spannend, maar vaak met een lach. Dus veel plezier gewenst voor de nieuwe raadsleden in de nieuwe periode. Ik dank u wel.

De voorzitter: En tot slot wil ik dan het woord aan de heer De Jong geven. Ik zou haast zeggen 'neem even de rol als plaatsvervangend voorzitter', maar dat is niet handig meer.

De heer De Jong (CDA): Ja, daar sta je dan. Twintig jaar – het werd al gememoreerd – geleden begon ik, achttien jaar in de raad, krap, twee jaar als wethouder. En dan is daar ineens dat moment dat je zegt 'het is mooi geweest'. Het is ook echt mooi geweest als ik in mijn hart kijk. En is het ook gewoon een gezond moment om een keertje afscheid te nemen.

Veel van de woorden en de gevoelens die geuit zijn door andere sprekers, leven ook bij mij. En als je terugkijkt... Mevrouw Van der Meer, ik ga zelfs u niet overtreffen, u heeft mijn carrière glansrijk beschreven van begin tot eind. Want zo ging dat wel ongeveer. Ook de woorden van dank die vanuit het college klonken, van de voorzitter van de raad, geweldig. Er zijn heel veel mensen om te bedanken en daar wil ik straks nog wel iets over zeggen. Maar als rode draad uit de dingen die ik gedaan heb, heb ik twee dossiers gepakt die heel na aan mijn hart lagen, naast de talloze dingen die ik in die periode heb gedaan. Misschien een extra dingetje want mevrouw Van der Meer zei iets over mijn financiële inbreng en kundigheid die ik in de raad heb mogen tonen. Toen ik begon, was ik daar nog helemaal niet zo kundig in. Ik moest dat ook allemaal nog leren. Ik weet alleen nog wel dat toen ik gevraagd werd om als raadslid in te stappen, mij gevraagd werd 'wil je ook die economische kant ontwikkelen?' want dat was het punt waar ze op dat moment echt wel behoefte aan hadden. Dus dat heb ik op die manier gedaan, eigenlijk wel met de nodige steun van buiten. We hadden iemand die bij de provincie gewerkt had en daar heel veel kaas van had gegeten die mij zulke intelligente vragen liet stellen dat ik soms zelf niet wist wat ik vroeg en wat voor antwoord ik moest verwachten, maar van al die dingen leer je enorm veel.

Ik zei 'twee dossiers'. Een dossier dat ik beet wil pakken is Bleizo. Bleizo was een ontwikkeling die speelde in de begintijd, in 2002, 2003, maar dat was nog een beetje een twistgebied en het had nog de naam van landjepik want het was Zoetermeer dat grond gekocht had van de burens, waar de burens echt niet blij mee waren. Het was ook een beetje Calimero versus iets heel groots dat Zoetermeer heette. Het heette nog geen Lansingerland. Het was echt nog gemeente Bleiswijk. En ik herinner me in die tijd dat we in een klein comité met toenmalig fractievoorzitter Monique van der Linde en de burgemeester bij elkaar hebben gezeten bij de Pannenkoe. Dat was net over de grens bij de burens. En daar zijn de eerste stappen, de eerste vredestekenen opgetekend en vanuit daar zijn we gaan samenwerken. Dat vond ik mooi in de bijdrage van Robbert Moree, het gaat altijd over samenwerken in de politiek. Dat heb ik ook altijd gezocht. Dat speelde in dit dossier en nog steeds, want er is een gemeenschappelijke regeling uit voortgekomen. Het is eigenlijk heel bijzonder als je bedenkt dat de gemeenschappelijke regeling zich voor 99%, wat zeg ik, 100% op het grondgebied van de buurgemeente afspeelt. En ik vind het ook heel mooi wat er in dat gebied ontwikkeld is. Ik heb nog niet het gevoel dat we er helemaal klaar zijn. We zijn wel heel ver gekomen, maar er ligt nog een stukje dat op een inrichting wacht. En als het aan mij ligt ook nog een stukje RandstadRail dat nog niet af is, want het moet nog een keertje verder naar Rotterdam. Maar dat is een erfenis die ik graag aan u meegeef voor een nieuwe raad, een nieuw college, om je hard voor te maken.

Dan het tweede dossier dat ik wil benoemen. Dat is een actueel dossier, maar wel heel belangrijk voor de stad en voor de toekomst voor de stad. Ik heb het vanavond wel eens ergens horen noemen, maar het is Zoetermeer 2040. Ik vind het rapport van Louter dat eigenlijk de basis vormt voor Zoetermeer 2040 een heel mooi rapport. Maar het is ook weer een bijzonder dossier en ook daar is het woord samenwerken zo belangrijk. En ik moet u eerlijk bekennen, daar heb ik misschien ook wel een klein beetje een punt van zorg. Ik dacht 'laat ik het vanavond maar gewoon met u delen', want we hebben een hele mooie kans, een heel mooi rapport om vooral integraal – dat is misschien wel een ambtenarenterm – mee aan de slag te gaan, maar juist dat integrale aspect is zo belangrijk. De verleiding is heel groot om in een organisatie als de gemeente die sectoraal georganiseerd is met een afdeling Wonen, een afdeling Sociaal Domein en alles wat er nog tussen zit, dingen zo aan te sturen en dan is het verduiveld moeilijk om juist die integrale samenhang goed te bewaken en vast te houden. Nou, ik hoop dat jullie wegen vinden om daar toch inhoud en vorm aan te blijven geven. Ik heb er in mijn werkzaamheden bij de provincie ook alles mee te maken. Ik weet hoe moeilijk het is en tegelijkertijd denk ik 'die integrale afweging blijft belangrijk, want als je sectoraal gaat optimaliseren, haal je niet het optimale uit die grote samenhangende opgaven'. Misschien is het technisch wat ingewikkeld, maar dat wilde ik toch graag meegeven.

Dan nog een paar woorden van dank, eigenlijk is het bijna het riedeltje dat anderen ook hebben afge-

stoken, maar het is wel oprecht. Het begint in de eerste plaats bij de kiezers, want die geven je vertrouwen om hier te staan en ik ben gewoon dankbaar dat dat zo veel keren gelukt is, mij gegund is, dat ik de kiezers mocht vertegenwoordigen. Natuurlijk dank ik ook mijn partij voor het vertrouwen dat zij in mij heeft gesteld al die tijd. Maar inderdaad, je doet het nooit alleen, je doet het met elkaar en dat betekent ook dat ik iedereen in deze raad en de voorgangers van deze raad dank voor de prettige samenwerking, voor het debat, voor het van mening verschillen, voor het vormen van meningen en uiteindelijk voor het besturen van deze stad. En ik realiseer mij dat ik al die mooie dingen die ik hier heb kunnen doen, nooit had kunnen doen als het niet over een heel stabiel thuisfront had beschikt. Harma, jij bedankt, en Ayden zeker ook, die hier eerder op de avond nog bij was. Ik wil ook zoals ik dat Arco heb horen doen, ook mijn inspiratiebron danken. Die is ook bij het CDA voor mij echt geworteld in de C. En dat betekent goddelijke inspiratie, dat is iets dat mij in ieder geval altijd woorden heeft gegeven, de mogelijkheid heeft gegeven om altijd te herbronnen en om ook als het tegenzit, altijd weer perspectief te zien en te vinden. En dat wil ik eigenlijk ook iedereen in deze raad toewensen. Ik dank jullie allen. (applaus)

De **voorzitter**: Dank, mijnheer De Jong, Klaasjan de Jong voor deze mooie laatste woorden.

12. Sluiting

De **voorzitter**: Daarmee kom ik aan het eind van deze vergadering en wil ik iedereen hartelijk danken en alle mensen hoop ik natuurlijk zeker nog eens ergens te zien, maar dat gaat vast wel lukken de komende periode. Aanstaande woensdag vindt de installatie van de nieuwe gemeenteraad plaats. Maar voor het zover is, is daar een borrel waar sommigen al bijna niet van weg te halen waren. Daar kunt u nu gewoon naartoe en u hoeft niet meer terug te komen. Ik sluit de vergadering en wens u allen nog een prettige avond. Dank u wel.

Sluiting om 22.08 uur

Vastgesteld in de openbare vergadering van 19 april 2022

de griffier,

drs. R. Blokland MCM

de voorzitter,

drs. M.J. Bezuijen